Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

8-йил чиқиши.
19 СЕНТЯБРЬ 1973 й.
ЧОРШАНБА
№ 220 (2204).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

● Ҳал қилувчи йилнинг меҳнат вахтаси

КАЛЕНДАРДА 1977 ЙИЛ

Бугун тикувчи Раиса Владимировна Бурецкаяни ҳамкасблари самимий қутладилар. Чунки у ўз шахсий меҳнат календарида 1977 йилни кутиб олган эди.

Республикамиз донгдор тўқувчиларининг тўққизинчи беш йиллик план топшириқларини муддатидан олдин адо этишга қаратилган ватанпарварлик ташаббусига қўшилган бу нешқадам тикувчи кун сайин ғайратга-ғайрат қўшиб ишлади. У маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтиришни унинг сифатини яхшилаш билан бирга қўшиб олиб борди. Коммунистик меҳнат зарбдори деган шарафли номни фидокорона меҳнати билан оқлаб келаётган машъал чевар «Қизил тонг» фирмасининг 2-тикув цехида биринчи бўлиб беш йиллик шахсий программасини муваффақиятли бажарганлиги тўғрисидаги ғалаба рапортига имзо чекди.

Раиса Владимировна ҳамда унинг ҳамкасбларининг жасоратли меҳнати туфайли ўтган йилларда планга қўшимча бир неча минг дона кўп кийим-кечак тайёрланди.

Шу долзарб кунларда илғор тикувчи ишлаётган цехда 550 ўрнига 600 тага етказиб эркак ва хотин-қиз пальтолари тайёрланмоқда. Р. Бурецкая сингари машъал тикувчиларни фирмада кўплаб топиш мумкин. Унинг З. Шукуров, Н. Липкина, О. Долгова, В. Степанова, В. Широкова каби 25 нафар ҳамкасби ўнинчи беш йиллик ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқда. 141 чевар беш йилликнинг охирги йилига ишламоқда, 428 тикувчи ҳал қилувчи йил шахсий план топшириқларини муваффақиятли бажариб, 1974 йилни ўз меҳнат календарларида кутиб олишган.

Фирма чеварлари ҳал қилувчи йил социалистик мусобақасини куч ва маблағларини кам сарфлаган ҳолда кўплаб, сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш шиори асосида олиб боришмоқда. Улар бу йил ўз буюртмачиларини қирқ етти миллион сўмликдан ортиқ кийим-кечак билан ҳушнуд қилиш мажбуриятини олишган эди.

Меҳнат беллашувининг намунали йўлга қўйилганлиги сабабли ўтган 8 ойда планга қўшимча сал кам бир миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди ва реализация қилинди.

БОЛГАРИЯ СССР—

ҚАРДОШЛАРЧА БУЗИЛМАС ДЎСТЛИК!

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВГА ЮКСАК МУКОФОТНИ ТОПШИРИШ МАРОСИМИ

СОФИЯ, 18 сентябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга бугун Болгария Халқ Республикаси Қаҳрамонининг Олтин Юлдузини ва Георгий Димитров орденини тантанали вазиятда топшириш маросими бўлди. Л. И. Брежнев Болгария — Совет дўстлигини ривожлантириш, мустаҳкамлаш ва кенгайтиришдаги ҳамда Болгария Халқ Республикасида социализм қуриш ишидаги ғоят катта хизматлари учун, гитлерчилар фашизмини тор-мор келтиришда ва халқларни озод қилишда актив қатнашганлиги учун, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг коммунизм қуришдаги ленинча бош йўлини ва Совет давлатининг тинчлик сиёсатини ишлаб чиқиш ва амалга оширишга шахсан ҳисса қўшганлиги учун, социалистик ҳамдўстлик сафларини, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг ва миллий озодлик курашининг сафларини жипслаштириш йўлидаги ҳормай-толмай қилаётган фаолияти учун, халқлар ўртасида ялпи тинчликни, ҳамкорликни ва дўстликни мустаҳкамлаётганлиги учун, марксизм-ленинизм ғоялари тантанаси учун Болгария Халқ Республикасининг Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди.

Тантанали маросимда Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси ўртоқ Т. Живков, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси С. Тодоров, Болгариянинг бошқа партия ва давлат арбоблари, Л. И. Брежневга ҳамроҳ бўлиб келган кишилар ҳозир бўлдилар.

Л. И. Брежневга юксак мукофотни топшириш чоғида Т. Живков нутқ сўзлади.

Ўртоқ Т. ЖИВКОВ нутқи

Азиз ўртоқ Брежнев, социалистик давлатимиздаги энг юксак мукофот — Болгария Халқ Республикасининг Қаҳрамони юлдузи кўксингизда ярқираб турган мана шундай тўлқинлантирувчи пайтда ҳар бир болгар коммунисти ва ватанпарвари каби менинг ҳам муносиб сўзларни топишим қийин.

Сизга шу унвонни бериш тўғрисида Давлат Кенгашининг Фармони расмий ҳужжат тилида аниқ ва қатъий қилиб тузилган. Лекин бу сўзлар замирида сизни чуқур ҳурматлаб чин юракдан севган ҳамда ватанимизнинг энг янги тарихига қўшган сермазмун ҳиссангиз учун Сиздан астойдил миннатдор бўлган миллион-миллион болгар гражданларининг ҳис-туйғулари ва фикрлари ётибди. Фармоннинг юридик жиҳатдан мутлақо зарур бўлган имзолари замирида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет давлатининг биринчи раҳбари ишларини билган ва фаолиятини юксак даражада қадрлаётган, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати атоқли арбобининг таланти, дадил назарий фикри ва битмас-туганмас ғайрати олдида таъзим қилаётган халқимизнинг миллион-миллион имзолари ётибди.

Бизнинг энг порлоқ байрамимиз — Тўққизинчи сентябрь арафасида Сиз, азиз ўртоқ Брежневга Болгария Халқ Республикасининг Қаҳрамони унвони берилди. Бу ҳам асло тасодифий эмас. Мана шу куни бўладиган йўқловда Болгариянинг энг қаҳрамон ўғиллари ва қизларининг номларини тилга оламиз. Биз мана шу кунда халоскоримиз бўлган Совет Армиясининг қаҳрамонлигига ва инсонпарварона буюк шижоатига абадий миннатдорчилик белгиси тариқасида жанговар байроқларимизни эгамиз. Мана шу кунда биз ватанимизнинг, ҳозирги ҳаётини ва келажагини ўз меҳнати ва ақл-заковати билан қураётган барча кишиларнинг иззат ва ҳурматини бажо келтирамиз.

Болгария Халқ Республикаси Қаҳрамонининг беш қиррали юлдузида халқимизнинг ўтмиш тўғрисидаги хотираси, ҳозирги вақтдаги муайян мақсадни кўзлаб ишлаётганлиги, келажакка бўлган қатъий ишонч мужассамлашган.

Эркинлигимиз учун курашда азоб-уқубат чекканлар фашистларнинг турмалари ва полиция участкаларининг деворларига ўз қонлари билан беш қиррали юлдуз тасвирини чизганлар. Қаҳрамон болгар партизанлари беш қиррали юлдузни кўкракларига тақиб жанг қилдилар, ҳалок бўлдилар ва ғалаба қозондилар. Совет Армиясининг шижоатини шуҳратлайдиган ва ҳаммамизга азиз бўлган монументларда беш қиррали юлдузлар порлаб турибди. Социалистик давлатимизнинг гербида ва байроғида беш қиррали юлдуз ярқираб турибди.

Гитлерчилар фашизмини тормор қилишда актив қатнашган Сиз, азиз ўртоқ Брежнев Болгария Халқ Республикасининг Қаҳрамони Олтин Юлдузи билан бирга болгар халқининг революцион жанглар ва ғалабалар қаҳрамонларига, Совет Армиясининг буюк шижоатига бўлган миннатдорчилигини ҳам қабул қилгайсиз.

Республикамизнинг моддий ва маънавий маданиятини қураётган энг муносиб кишиларнинг кўксини юлдузлар безаб турибди. Улар бизнинг шон-шуҳратимиз ва ифтихоримиз. Болгариянинг асрий қолоқлиги ана шуларнинг меҳнати, ақл-заковати ва иродаси билан, Совет Иттифоқининг ҳар томонлама қардошларча ёрдами билан тугатилди, салкам 30 йил ичида Болгария инсоният тараққиётини мужассамлаштираётганлар сафига ўтиб олди.

Сиз, азиз ўртоқ Брежнев Болгария Халқ Республикаси Қаҳрамонининг Олтин Юлдузи билан бирга Болгарияда социализм қуришга қўшган ҳиссангиз учун халқимизнинг миннатдорчилигини ҳам қабул қилгайсиз!

Беш қиррали юлдуз — ер юзининг беш қитъасидаги коммунистлар улуғ армияси отрядларининг интернационал қардошлиги рамзидир. Сиз ленинча донолик ва принципиаллик билан, изчил интернационализм билан ва ҳозирги давримизнинг мураккаб проблемаларини чуқур илмий тушуниб, кучингизни, билимларингизни ва маҳоратингизни социалистик мамлакатлар ўртасида бирлик ва қардошликни мустаҳкамлашга, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг интернационал бирдамлигини ва ҳаракат бирлигини мустаҳкамлашга сарфламоқдасиз.

Сиз, азиз ўртоқ Брежнев Болгария Халқ Республикаси Қаҳрамонининг Олтин Юлдузи билан бирга Болгария коммунистларининг, болгар халқининг Сизнинг фаолиятингизга бераётган юксак баҳосини ҳам қабул қилгайсиз!

Жаҳондаги халқаро вазият ким туфайли юмшаётганлигини, ҳамма қитъалардаги тинчлик ва миллиард-миллиард одамларнинг тақдири учун буюк тарихий масъулият ва асосий оғирлик кимнинг зиммасида эканлигини билмайдиган киши планетада йўқ. Болгар халқи совет халқи сарфлаётган куч ва ғайратнинг қадрини жуда яхши билади, Совет Иттифоқининг раҳбарлари — Лениннинг содиқ шогирдлари, мураккаб ва машаққатли замонимизда Ленин ишининг талантли давомчилари узоқни кўриб ўтказиб келаётган доно сиёсатнинг муваффақиятлари билан фахрланади. КПСС ва Совет давлатининг синфий ташқи сиёсат йўлини ривожлантириш ва амалга оширишдаги, КПСС XXIV съезди тасдиқлаган Тинчлик программасини ишлаб чиқишдаги ва уни бажариш учун олиб борилаётган курашдаги, жаҳонни ядровий даҳшат шарпасидан халос қилишдек узоқ давом этиб келган қийин ишдаги, тинчликни, мамлакатлар ва халқлар хавфсизлигини ва ҳамкорлигини барқарор қилиш жараёнидаги Сиз, азиз Леонид Ильичнинг шахсан қилган хизматларингизни яхши биламиз ва юксак даражада қадрлаймиз.

Сиз, азиз ўртоқ Брежнев, Болгария Халқ Республикаси Қаҳрамонининг Олтин Юлдузи билан бирга халқимизнинг ташаккурини ҳам қабул қилгайсиз!

Болгария Коммунистик партияси ва болгар халқи Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ва улуғ Совет халқининг дўстлиги, ишончи ва меҳр-муҳаббати билан ҳамиша фахрланиб келдилар ва фахрланмоқдалар. Бу дўстлик, бу ишонч, бу меҳр-муҳаббат бизга қанот ва ҳиммат бермоқда. Бизнинг ўз кучимизга бўлган ишончимизни мустаҳкамламоқда, ғайратимизни кўп марта кўпайтирмоқда, ҳамма бошлаган ишларимизда бизни руҳлантирмоқда.

Болгар халқининг «Дўстнинг кимлиги йўлда билинади» деган мақоли бор. Бизнинг муштарак йўлимиз қадим асрлардан узоқ келажак асрлар томон олиб боради. Бизнинг «Дружба» («Дўстлик») деган қадимий яхши сўзимиз мафкуравий ва ижтимоий-сиёсий ҳаётда, экономика, фан, маданият, мудофаада Болгариянинг Совет Иттифоқи билан тобора жипс бўлиб яқинлашаётганлигининг янги мазмунини, болгар ва совет кишилари ўртасидаги шахсий алоқаларнинг янги мазмунини, фикрларимиз ва ҳисларимизни жипслаштириб турган узвий умумиятни қамраб олиши лозим.

Сиз, азиз ўртоқ Брежнев, Болгария Халқ Республикаси Қаҳрамонининг Олтин Юлдузи билан бирга Болгар—Совет дўстлигини ва Совет—Болгар дўстлигини ривожлантириш, мустаҳкамлаш ва чуқурлаштиришдаги ғоят катта хизматларингиз учун бизнинг миннатдорчилигимиз ва меҳр-муҳаббатимизни ҳам қабул қилгайсиз!

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, ҳурматли ва севикли ўртоғимиз, дўстимиз ва биродаримиз Леонид Ильич Брежневга Болгария Халқ Республикасининг Қаҳрамони Олтин Юлдузини ва Георгий Димитров орденини топширишдек юксак шарафга муяссар бўлганлигимдан ғоят мамнунман ва жуда хурсандман.

Мана шундай тантанали ва тўлқинлантирувчи лаҳзада Сиз, азиз Леонид Ильични Сизга Болгария Халқ Республикасининг Қаҳрамони унвони берилганлиги муносабати билан Болгария Коммунистик партиясининг Марказий Комитети, Болгария Халқ Республикасининг Давлат Кенгаши ва ҳукумати номидан, болгар коммунистлари ва болгар халқи номидан ҳамда шахсан ўз номимдан яна бир марта қардошларча муборакбод қилиш ҳамда сидқидилдан, чин кўнгилдан сизга сиҳат-саломатлик тилаш, Совет Иттифоқининг қудрати ва шон-шуҳрати, совет халқининг фароғати ва бахт-саодати йўлида, қардош социалистик мамлакатларнинг равнақи йўлида, ялпи тинчликни мустаҳкамлаш, коммунизм улуғ ғояларининг тантана қилиши йўлида Сиз қилаётган олижаноб тарихий фаолиятга янги ажойиб муваффақиятлар ва Сизга битмас-туганмас куч тилаш шарафига муяссар бўлганимдан айниқса хурсандман!

Муборак бўлсин!

Т. Живковнинг нутқи қизғин, давомли қарсаклар билан кутиб олинди.

Ҳозир бўлганлар қизғин кутиб олган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев жавоб нутқи сўзлади.

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев дўстона визит билан 18 сентябр да Софияга келди. Суратда: Аэропорт да кутиб олиш.

В. Мусаэльян телефотоси. (ТАСС — ЎзТАГ).

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқ Живков!
Азиз ўртоқ Тодоров!
Азиз ўртоқлар! Дўстлар ва биродарлар! Болгария Халқ Республикасининг Қаҳрамони унвони менга берилганлиги ва бу ерда ўртоқ Тодор Живков айтган илиқ қардошлик сўзлари мени ниҳоят даражада тўлқинлантириб юборди.

Ҳаётимдаги бу ёрқин воқеа 1944 йилнинг шонли сентябрь кунларини қайта ва қайта эсимга туширади. Ўша вақтда гитлерчи қўшинларни тор-мор келтирган Совет Армиясининг зафарли ҳужуми Болгария партизанлари ва антифашистларининг кураши билан якунланган болгар халқининг қўзғолони билан қўшилиб кетган эди. Ўтган урушнинг машаққатли жангларида шахсан қатнашган кишиларнинг хотирасида ўша қаҳрамонона, афсонавий давр абадий сақланиб қолади.

Урушдан кейинги дастлабки йилларни — уруш жароҳатларини тузатиш билан ўтган машаққатли йилларни эслайман. Сиз, азиз болгар қардошларимиз билан бирга, бутун социалистик оиламизнинг меҳнаткашлари билан бирга биз душманларимизнинг ҳамма кирдикорларини енгиб, ўша вақтда халқларимизнинг революцион ғалабаларини қаттиқ туриб сақлаб қолишга, мустаҳкамлашга ва кўпайтиришга муваффақ бўлибгина қолмасдан, шу билан бирга биз ўша революцион ғалабаларни ижтимоий тараққиётнинг ва тинчликнинг энг қудратли омилига ҳам айлантириб юбордик.

Биз, коммунистлар ҳамда ўзининг тақдирини, фикру-зикрини ва қиладиган ҳамма ишларини социализм ва коммунизм учун кураш билан боғлаган кишиларнинг барчаси босиб ўтилган йўлга қайрилиб қарар эканмиз, ниҳоят даражада мамнуният ва бахтиёрлик туйғуларини ҳис қилмаслигимиз мумкин эмас. Ақлий ва жисмоний кучларни, жанговар мардликни ва меҳнат ғайратини тамомила сарфлашни талаб қилган мана шу курашда сизлар билан биз шуҳрат ва мукофотларни қидирган эмасмиз. Биз юрак амри билан, ўз бурчимизни англаб ҳаракат қилганмиз. Маркс ва Ленин бизга берган сўнмас буюк идеаллар, Коммунистик партия ва халқимиз бизга кўрсатиб берган олижаноб мақсадлар бизларни олға бошлаб борди. Лекин шуларнинг ҳаммасига қарамай, тақдирлаш ва мукофотлар барибир сени топиб олса, очиқ айтишим керакки, ўзингни икки баравар бахтли деб ҳисоблайсан киши. Демак, курашинг ва қилган ишларинг зое кетмабди. Демак, партиядаги сафдошларинг, синфдош қардошларинг, халқ сенга кўрсатган ишончни озми-кўпми оқлай олган эқансан.

Болгария социалистик давлатининг олий мукофоти берилиши билан менга кўрсатилаётган жуда катта шараф ва юксак даражада тақдирланишим мен аъзо бўлган партияга — Ленин партиясига батамом мансуб эканлигини англаб турибман. Бу ҳурматлар совет халқига, унинг ишчилар синфига тўла равишда тааллуқлидир.

Ишчилар синфи ва унинг Коммунистик партияси, халқ — тарихнинг ҳақиқий қаҳрамонлари мана шулар.

Болгария Халқ Республикасининг Қаҳрамони унвони халқларимизни бир-бирига боғлаб турган чуқур қардошлик ҳисларининг ва бузилмас иттифоқнинг ажойиб рамзидир. Бу — социализм ва коммунизм қуришдаги, тинчликни мустаҳкамлаш ишидаги самарали ҳамкорлигимизга берилган юксак баҳодир.

Шу қадар олий ва фахрли мукофот юксак масъулиятнинг ҳам белгисидир. Бундай мукофот зиммамизга анчагина вазифалар юклайди. Бу мукофотни қабул қилиб олар эканман, Сиз, азиз ўртоқ Живковни, Сиз, азиз болгар биродарларимизнинг ҳаммасини ишонтириб шуни айтмоқчиманки, Совет Иттифоқи билан Болгариянинг бир-бирига ҳар томонлама яқинлашуви учун, улар ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш учун, социализм ва коммунизм учун, бутун социалистик ҳамдўстлигимизни мустаҳкамлаш учун, ҳозирги замондаги барча революцион кучларни жипслаштириш учун партиямиз, Совет Иттифоқи бундан буён ҳам зарур нарсаларнинг ҳаммасини қилаверади.

КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати бундан буён ҳам тинчликни ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш йўлини ҳар сафаргидек қатъият ва матонат билан ўтказа беради, халқаро муносабатларда кейинги йилларда эришилган ижобий ўзгаришларни доимийлаштиришга ҳаракат қилаверади, бунга амин бўлишингиз мумкин.

Менга келганда, сизларни ишонтириб шуни айтаманки, мана шу олий мақсадлар йўлидаги кураш учун кучимни аямайман.

Менга кўрсатилган юксак шараф учун Болгария Коммунистик партиясининг Марказий Комитетига, Болгария Халқ Республикасининг Давлат Кенгашига ва Министрлар Советига ҳамда мени табриклаб яхши сўзлар айтган ва илиқ дўстона ҳисларини изҳор этган болгар ўртоқларнинг ҳаммасига чин кўнгилдан ташаккур айтаман.

Совет халқи билан болгар халқининг қардошларча дўстлиги яшнасин ва ривожлана берсин!

Залда узоқ давом этган гулдурос қарсаклар янграйди. Ҳозир бўлганлар Л. И. Брежневни юксак мукофот билан қизғин муборакбод қиладилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга Болгария Халқ Республикасининг олий мукофотларини топшириш тантанали маросими Совет Иттифоқи билан Болгария Халқ Республикасининг, КПСС билан Болгария Коммунистик партиясининг, икки қардош халқнинг бузилмас дўстлигини кўрсатувчи тўлқинлантирувчи намойишга айланди.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Меҳнаткашлар депутлари Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети депутатларга маълум қиладики, меҳнаткашлар депутатлари XIV чақириқ шаҳар Советининг II сессияси 1973 йил 25 сентябрь кундуз соат 14.00 да Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг мажлислар залида (Ўзбекистон кўчаси, 9-уй) чақирилади.

Шаҳар Советининг муҳокамасига қуйидаги масалалар киритилади:

1. Шаҳарда капитал қурилишининг аҳволи ва уни яхшилаш чоралари тўғрисида.

Докладчи: Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари ўртоқ Б. А. Зайцев.

Қўшимча докладчи: шаҳар Совети қурилиш ва архитектура бўйича доимий комиссиясининг раиси ўртоқ П. И. Садименко.

2. Шаҳар халқ контроли комитетининг аҳволи ва унинг фаолиятини яхшилаш тўғрисида.

Докладчи: шаҳар халқ контроли комитетининг раиси ўртоқ Ф. Н. Назруллаев.

Депутатлар ўша ернинг ўзида 1973 йил 25 сентябрь кундуз соат 13.00 дан рўйхатга олина бошланади.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

☆ **18 сентябрда Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетида КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Болгария Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг раиси ўртоқ Т. Живков билан самимий, дўстона суҳбатлашди.**

☆ Келишиб олинганига мувофиқ, Япония бош министри К. Танака расмий визит билан шу йил 7 октябрдан 10 октябргача Совет Иттифоқида бўлади.

☆ **Танзаниядан келган Афро-Шерозий партияси делегацияси бир неча кун давомида Ўзбекистон ҳаёти билан танишди. Занжибардаги Танзания Бирлашган Республикаси қуролли кучлари сиёсий бошқармасининг аъзоси Муҳаррам Муҳаммад Досе бошчилигидаги делегация В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалини бориб кўрди, Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетида қабул қилинди, республика пойтахтининг диққатга сазовор жойлари билан танишди.**

Жамоатчилик диққат—эътиборида

17 сентябрда Тошкентда ғўзанинг вилтга чидамлилиги масаласи юзасидан очилган республика анжумани мамлакат илмий жамоатчилигининг диққат-эътиборини ўзига жалб этмоқда. СССР Фанлар академияси ҳузуридаги ғўза вилтига қарши кураш бўйича проблема кенгаши, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ўсимликлар экспериментал биологияси институти ҳамда Н. И. Вавилов номли генетиклар ва селекциячилар Бутуниттифоқ жамиятининг Ўзбекистон бўлими томонидан чақирилган бу анжуманда Ўзбекистон олимлари билан биргаликда Москвадан, Ленинград, Душанбе, Ашхободдан ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларидан келган меҳмонлар ҳам иштирок этмоқдалар.

Биринчи ялпи мажлисда Д. В. Тер-Ованесяннинг, (В. Л. Комаров номли ботаника институти, Ленинград) «Ғўзанинг вилтга чидамлилиги генетикаси ва селекцияси юзасидан илмий тадқиқотларнинг ҳозирги аҳволи», М. В. Ломоносов номли Москва Давлат университети бир гуруҳ олимларининг «Ғўза патогенези ва иммунитети биохимияси проблемалари», Г. Я. Губановнинг (Г. С. Зайцев номли ғўза селекцияси ва уруғчилиги илмий-тадқиқот институти, Тошкент) «Ғўза вилти физиологиясининг тадқиқотлари якунлари» мавзуидаги докладлари ўқилди.

Ялпи ва секция мажлисларида вилтга қарши курашда иштирок этаётган мамлакат илмий муассасалари, тажриба станциялари, илғор хўжаликларнинг фаолиятини ёритиб берадиган ўнлаб докладлар ва ахборотлар тингланади.

Анжуманнинг якунловчи куни — 20 сентябрда унинг иштирокчилари Ўзбекистон пойтахтидаги бир қанча илмий муассасаларининг ишлари билан танишадилар, тажриба далаларини бориб кўрадилар.

(ЎзТАГ).

● Коммунистлар ишлаб чиқаришда

Ишчининг ижодий фикрлари

Кечагина партия мажлисларида айтилган гаплар ҳамон унинг қулоқлари остида жаранглаб турарди.

— Мана, ўн йилдирки, — деди корхона бош инженери Ёқубжон Исмоилов, — станциямизнинг кўчма Қизил байроғини Убайдулла ака Султонов бошлиқ юкчилар бригадаси ўз қўлларида сақлаб қолмоқда. Убайдулла ака бу қолоқ участкага ўтиб, уни илғорликка кўтаришда коммунистларга хос талабчанлик кўрсатди. Мен бошқа коммунистларнинг ҳам Убайдулла Султонов ташаббусидан ибрат олишларини истардим...

Убайдулла ака мақтовлардан эмас, балки ўз бурчини ўтай олганидан ниҳоятда мамнун эди. Чиндан ҳам у ўнинчи участкага ўтган кезларида участкадаги аҳвол оғир эди. Тартиб-интизом бўшашгани натижасида ҳар ким ўз билганича ҳаракат қилар, айниқса ишчиларнинг қўнимсизлиги авж олган эди.

У. Султонов корхона партия ташкилоти секретарининг маслаҳати билан, аввало ишни коллектив ўртасидаги ўзаро дўстликни мустаҳкамлашдан бошлади. Дастлаб ҳар бир ишчи билан алоҳида суҳбат ўтказиб, уларнинг орзу-умидлари, интилишлари билан яқиндан танишиб чиқди. Сўнг тажрибали ишчиларга таянган ҳолда коллективда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш чорасини кўра бошлади.

Бундай тадбирлар осонгина амалга ошмади, албатта. Ҳатто, Элдор Давлатқулов деган йигитни коллектив қудратига ишонч руҳида тарбиялаш учун бир йилдан ошиқ вақт кетди. Элдор ишга ичиб келиб, бўлар-бўлмасга ҳамкасблари билан жанжаллашар, коллективда ҳеч кимни менсимасди. Ҳамкасбларининг унга берган танбеҳлари ҳеч кор қилмади. Ҳатто ҳамкасблари уни ишдан бўшатиб юборишни сўраб корхона маъмуриятига ариза бермоқчи ҳам бўлишди. Элдорнинг хулқини синчковлик билан кузатиб борган Убайдулла ака у билан жиддийроқ суҳбатлашишга аҳд қилди. Маълум бўлишича, Элдор тўрт фарзанди билан акасининг уйида турар экан. Ҳа деб ичиб келавергани учун хотини ҳам ташлаб кетибди. Убайдулла ака аввалига иккисини муросага келтирди, сўнг елиб-югуриб, уларга бошпана олиб беришда ёрдам қилди. Шундан буён Э. Давлатқулов коллективни ҳурмат қиладиган, унинг кучига ишонадиган, ва топшириқларни ортиғи билан бажарадиган бўлди.

Коллективда меҳнат интизоми яхшиланган сари, унумдорлик ҳам орта борди. Ҳатто, ишчилардан Эгамберди Абдуллаев, Иван Доперян, Мамадали Юнусалиевлар кунлик топшириқларини икки ҳисса бажариш ташаббуси билан чиқишди. Бу эса ишчиларнинг изланишига, яратишига кенг йўл очиб берди.

Ўша кезларда вагонлар состави участканинг фақат бир томонига қўйиларди. Натижада вагонлар орасидаги масофа узоқлашиб юк ортиш ва тушириш ишини қийинлаштирарди. Убайдулла аканинг таклифи билан вагонлар участканинг иккала томонига ҳам қўйиладиган бўлди. Бу эса участкада юк ортиш-тушириш ишларини икки марта тезлатиш имконини берди. Бригада аъзолари ҳам ойлик топшириқларини мунтазам равишда ошириб бажаришадиган корхонанинг кетма-кет фахрий ёрлиқларини олишадиган бўлишди. Юкларни мунтазам ўз вақтида етказиб беришда жонбозлик кўрсатиб ишлаётган коммунист У. Султоновнинг портрети аввалига юк товар станциясининг, сўнгра Ўрта Осиё темир йўллар Бошқармасининг «Ҳурмат тахта»сига қўйилди. Унга «Фахрий темир йўлчи» номи берилди.

Асл инсон — эл ғамида, деб бежиз айтишмас экан. Бундай ютуқлардан руҳланган Убайдулла ака яна изланишда давом этди. Яқин-яқинларда ҳам кундуз кунлари станцияга юк олгани келган машиналарнинг сони кўпайиб кетиб, навбат кутиб узоқ туриб қолишарди. Убайдулла аканинг таклифи билан машиналарга юклар тунда ортиб қўйиладиган бўлди. Шундай қилинса ҳам вақтдан, ҳам ишчи кучидан ютилар экан. Бу усул тез орада бошқа участкаларга ҳам «Султоновлар усули» номи билан тарқалди ва катта имкониятларга йўл очиб берди. Маълум бўлишича, бу усул корхонага бир йилда 50 минг сўмдан зиёд иқтисодий фойда келтирар экан.

Шундан кейин ҳам Убайдулла ака юк ортиш-тушириш ишларини тезлаштириш, юк олгани келган мижозларга намунали хизмат кўрсатиш борасида бир неча фойдали тадбирларни амалга оширди. Участка коллективи саккиз ойлик планни 187 процент бажарди. Яна шуниси қувончлики, сўнгги беш йил давомида унинг бригадасидан биронта ишчи ишдан бўшамаган. Унинг ёшларни тарбиялашдаги, яхшиликка ундашдаги одамийлик фазилатига кўпчилик қойил қолишяпти. Айниқса, Убайдулла аканинг ёш ишчи Михаил Дудин қалбига тўғри йўл топиб, уни тарбиялаганлиги кўпчиликда катта таассурот қолдирди.

— Касбнинг яхши-ёмони бўлмайди, ўғлим, — деди Убайдулла ака Мишага насиҳат қиларкан, — ҳамма гап кишининг иродасида. Орзуларингга етмоқ истасанг, меҳнатга ихлос қўй. Ҳалол меҳнатнинг шарофати беқиёс!

Бу ҳақиқатни Убайдулла ака ўзининг кўп йиллик меҳнат фаолиятидан кўриб турибди. Шунинг учун ҳам унинг бир нарсага ишончи комил. У ҳам бўлса ҳалол меҳнат кишини чиниқтирибгина қолмасдан, балки сахийликка, одамийликка ундар экан. У. Султоновнинг ҳалол меҳнатлари Меҳнат Қизил Байроқ ордени, Юбилей нишони билан тақдирланди. Шунингдек, корхона касаба союз комитетининг бепул йўлланмаси билан Руминияга ва Чехословакияга бориб дам олиб қайтди. Ҳамкасблари Убайдулла акага ишонч билдириб, уни Ҳамза район Советига депутат қилиб сайладилар.

Жамиятимизда меҳнаткаш инсоннинг қанчалик эъзозланишини оддий юкчи Убайдулла ака Султонов тимсолида яққол кўриб турибмиз.

Н. КОМИЛОВ
ишчи.

ИЗОТОПЛАР — ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИГА

Пойтахтимиздаги «Средазэнергоцветмет» техника ишлаб чиқариш бирлашмаси изотоп приборларини кўплаб ишлаб чиқараяпти. Бундай приборлардан халқ хўжалигининг кўпгина соҳаларида, пахта тозалаш саноати, тоғ кон саноати корхоналарида кенг фойдаланилади. Мамлакатимиз халқ хўжалиги учун янада кўпроқ приборлар тайёрлаб бериш борасида баракали меҳнат қилаётган бу корхона коллективи тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш йўлида фидокорлик билан меҳнат қиляпти.

СУРАТЛАРДА: (пастда) пешқадам йиғувчи слесарлардан Равиль Альмяшеф билан инженер технолог Николай Иванов янги приборни синаш пайтида, (юқорида) катта мастер Пўлат Аминов тайёрланаётган прибор деталларини кўздан кечиряпти.

М. Нуриддинов фотолари.

ЎЗТАГ ХАБАРЛАРИ

МЕХАНИЗАТОРЛАРНИНГ БИРИНЧИ РАПОРТИ

ШЎРЧИ. Шўрчи районидаги «Узбекистон» совхозининг механизаторлари пахтани машинада териш планини бажарганликлари тўғрисида республикада биринчи бўлиб рапорт беришди. «Зангори кема»лар бункеридан 1500 тонна пахта топширилди. Бу — терилган барча пахта ҳосилининг 195 процентига тенг келади.

Механик-ҳайдовчилар группа-группа бўлиб ишлаб, юксак натижаларга эришдилар. Ҳар бир машинада ҳозирнинг ўзидаёқ ўрта ҳисобда 75 тоннадан пахта терилди. Шоймардон Ҳайдаров, Бўри Орзиқулов, Панжи Ҳайдаров, Бобул Ҳаитов 120-150 тоннага етказиб пахта тердилар.

Совхоз механизаторлари яна 1500 тонна пахта териб, йиллик планни икки баравар ошириб бажаришга ваъда бердилар. (ЎзТАГ).

МОСКВА АРТИСТЛАРИ ЗАВОДЛАР ВА КОЛХОЗЛАРНИНГ МЕҲМОНЛАРИ

Ҳозир Тошкентда гастроль бераётган Москванинг Таганкадаги театр артистлари саноат корхоналарининг ва далаларнинг меҳнатчилари билан учрашмоқдалар. Улар Тошкент чинни заводида ва авиация заводида бўлишди. «Политотдел» колхозининг «Огонек» совхозининг пахтакорлари ва боғдорлари. Чирчиқ кимёгарлари ҳузурида меҳмон бўлишди. Москва саҳнасининг усталари борган жойларида концертлар беришди, ўзларининг спектаклларидан парчалар кўрсатишди. Театрнинг катта ижодий группаси Навоий шаҳрининг санъат шинавандалари ҳузурига борди.

● Маҳсулот сифати — корхона кўзгуси

ТОШКЕНТ ЁРЛИҒИНИНГ ШУҲРАТИ УЧУН

КПСС XXIV съезди ҳужжатларида ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини ошириш масалалари ҳам ўз ифодасини топган. Съездда ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга қаратилган энг муҳим вазифалардан бири маҳсулот сифатини тубдан яхшилаш эканлигини қайд қилиб ўтилди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1970 йил 10 ноябрдаги «Маҳсулот сифатини яхшилашда стандартлар ролини ошириш тўғрисида»ги қарорида партия ва ҳукуматимиз ижтимоий ишлаб чиқаришнинг ҳозирги тараққиёт босқичида ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини яхшилаш масаласига муҳим иқтисодий ва сиёсий вазифалардан бири сифатида қараётганлиги уқтириб ўтилади.

Ўзбекистон пойтахтининг меҳнаткашлари маҳсулот сифатини яхшилаш мақсадида ижодий изланишларни янада кенг кўламда авж олдириб юбордилар. Ишлаб чиқаришнинг илғор иш усулларини, илмий-техника ютуқларини кенгроқ қўллаш ўз ифодасини топяпти, корхона маркаси ва шон-шавкати учун кураш кенг кўламда олиб борилияпти.

Тошкент шаҳрининг энг яхши завод ва фабрикалари фақат мамлакатимиздагина эмас, балки чет элларда ҳам катта шуҳрат қозонган. В. И. Ленин номидаги электрон-техника заводи, тўқимачилик комбинати, «Ташсельмаш» ва бошқалар шулар жумласидандир.

Ана шундай шароитда айрим корхоналар томонидан сифатсиз, ностандарт ва нокомплект маҳсулотларнинг ишлаб чиқарилиши айниқса чидаб бўлмас бир ҳолдир.

Шаҳримизнинг партия ва хўжалик органлари Ўзбекистон пойтахтининг заводлари, фабрикалари ва бошқа корхоналарида ишлаб чиқариладиган буюмларнинг сифатли бўлиши, шу куннинг юксак талабларига жавоб беришига қаратилган зарур чора-тадбирларни кўрмоқдалар.

Улар билан ҳамкорликда сифатсиз саноат маҳсулоти ишлаб чиқарувчиларга қарши кураш тўғрисидаги қонуннинг посбонлари бўлган прокуратура органлари ишламоқда.

Ўзбекистон ССР Жиноят кодексининг 172-моддаси сифатсиз, ностандарт ва нокомплект маҳсулот ишлаб чиқарганлик учун жиноий жавобгарликни кўзда тутади.

Тошкент шаҳрининг прокуратура органлари халқ контроли комитетлари, Ўзбекистон ССР савдо Министрлигининг сифат бўйича давлат инспекцияси, республика давлат стандарти бошқармаси ва бошқа ташкилотлар билан ҳамкорликда мунтазам равишда барча министрлик ва идораларнинг корхоналари сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаришига қарши кураш бўйича қонунларнинг ижросини текширувдан ўтказмоқдалар.

Қўлимиздаги далиллар шуни кўрсатмоқдаки, Тошкентдаги бир қатор корхоналарда партия ва ҳукуматимизнинг сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаришга қарши кураш тўғрисидаги қарорини бажариш борасида етарли чора-тадбирлар кўрилмаётир.

Бунга кўплаб мисолларни келтириш мумкин.

«Подьёмник» заводи етказиб бераётган маҳсулотларнинг паст сифатда бўлганлиги сабабли биргина 1972 йилда ва шу йилнинг биринчи кварталида, 9,2 минг сўмлик 55 та рекламация олинди. Мана шундай аҳволнинг сабабларидан бири шуки завод раҳбарлари ўз қўл остидагиларга етарли талабчанлик кўрсатмайдилар ва кўпчилик ҳолларда бракдан кўз юмадилар, бракчиларнинг қилмишларини жазосиз қолдирадилар.

Электр рўзғор буюмлари заводида ностандарт маҳсулотлар ишлаб чиқаришнинг сабаби бу ердаги техника контроли бўлими ишининг паст савияда эканлигини текширувлар кўрсатди. Техника контроли бўлими ходимлари контрол-ўлчаш воситалари билан таъминланмаган. Бу ерда кўпчилик ҳолларда техника-норматив ҳужжатлари бўлмайди.

«Узавторемонт» ишлаб чиқариш бирлашмасининг 1-автомобиль ремонти заводида ўтказилган текширувлар 1972 йил ва 1973 йилнинг биринчи кварталида бракнинг умумий суммаси қарийб 13 минг сўмни ташкил этганлигини кўрсатди.

Ана шу фактлар асосида автомобиль ремонти заводининг директори Р. Хохлун ва техника контроли бошлиғи В. Трухачев Ленин район прокурорининг қарори бўйича қатъий маъмурий жавобгарликка тортилди.

Прокуратура органлари кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқаришга ҳам асосий эътиборни қаратмоқдалар.

Шаҳар прокуратураси томонидан ўтказилган текширувлар айрим корхона раҳбарлари ҳамон ишлаб чиқариш ва технологик интизомни бузувчиларга муросасозлик билан муносабатда бўлаётганликларини, ана шунинг натижасида ишлаб чиқарилаётган маҳсулот шу куннинг талабларига ҳар доим ҳам жавоб бермаётганлигини кўрсатмоқда. Айниқса енгил, маҳаллий ва озиқ-овқат саноати министрликларига қарашли корхоналардаги аҳвол кўнгилдагидек эмас.

Бир неча йиллардан бери И. Охунбобоев номидаги бош кийимлари фабрикаси савдо тармоқларига кўплаб брак буюмларни етказиб бераяпти.

Бухгалтерия ҳисоби маълумотларига кўра, бир йилнинг ўзидагина фабрикага 63 минг сўмликдан зиёд ҳар хил буюмлар қайтарилди. Бу маҳсулотларнинг бир қисми брак қилинди, яна бир қисмининг навлари пасайтирилди. Фабрика раҳбарлигига ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини назорат қилиш етарли эмаслиги бир неча бор кўрсатилди.

Лекин, корхонада маҳсулот сифатининг пасайиш сабабларини чуқур ва атрофлича анализ қилиш ҳамда чиройли буюмлар ишлаб чиқариш бўйича чора-тадбирлар белгилаш ўрнига қуруқ ваъдалар беришдан нарига ўтилмаяпти.

Сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқарганлик фактлари учун шаҳар прокуратураси томонидан жиноий иш қўзғатилди. Ҳозир тергов ишлари олиб борилияпти. Бош кийимлар фабрикасининг директори Т. Мирсаидов, бош инженер Б. Бобаназаров ва техника контроли бўлимининг бошлиғи С. Бўтахўжаевалар агар улар яқин вақт ичида мавжуд аҳволни тезлик билан тузатиш учун амалий чоралар кўрмасалар, уларнинг барча қонун талаблари асосида жавоб беришларига тўғри келади.

«Юлдуз» тикув фирмаси ҳам кўплаб сифатсиз маҳсулотлар ишлаб чиқармоқда. Фақатгина 1972 йил ва шу йилнинг биринчи кварталида савдо тармоқларига ишлаб чиқариш нуқсони ва нави пасайтирилган тикув буюмлари етказиб берганлиги учун фирма 185 минг сўмлик жарима тўлади.

Фирма раҳбарлиги янги технологик жиҳозларнинг жорий этилиши, шунингдек, поток линияларнинг ўзлаштирилиши секинлик билан бораётганлигини рўкач қилади. Шундай экан, техника ўқувини яхши ташкил этиш, илғорларнинг тажрибасини дадиллик билан жорий қилиш керак. «Юлдуз» фирмасининг тамғаси савдо ходимлари ўртасида ҳам, харидорлар ўртасида ҳам юксак даражада бўлиши керак.

Озиқ-овқат саноати корхоналарида — «Ўртоқ» кондитер фабрикаси, булка-кондитер комбинати, сут комбинати ва бошқа корхоналарда брак маҳсулот ишлаб чиқариш ҳоллари юз бераяпти. Тошкент аҳолиси ана шу камчиликлар хусусида мактублар орқали, партия-совет органлари, прокуратура органларига адолатли шикоят қилмоқдалар. Бу корхоналар томонидан брак маҳсулот ишлаб чиқаришга мутлақо йўл қўйиб бўлмайди. Чунки булка ёки конфетлар қайта ишланмайдику!

Тошкент темир йўли бўлинмаси ОРСининг нон комбинати ишида ҳам жиддий нуқсонлар топилди. Прокуратура аралашуви билан шу корхона директори Д. Эшматов маъмурий жазоланди.

Шуни айниқса таъкидлаш керакки, агар маъмурий жавобгарлик ва бошқа чора-тадбирлар кор қилмаса ва улар ўз натижасини бермаган ҳолларда прокуратура жиноий иш қўзғайди. Лекин, афсуски, бундай ишлар ҳамма вақт ҳам охиригача етказилмайди. Масалан, Куйбишев район судида сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқарган «Новинка» ательеси хизматчиларини айблаш бўйича жиноий иш бир йилча ҳаракатсиз ётди.

Хўш, Тошкентдаги айрим корхоналарда паст сифатли маҳсулот ишлаб чиқарилишнинг асосий сабаблари нимада? Бизнингча, бунга аввало миқдор кетидан қувиб, сифатга зарар келтириш, ишлаб чиқаришнинг бир меъёрда ташкил этилмаслиги, ой охирига бориб ҳар қандай йўл билан бўлса-да планни бажаришга интилиш, техника контроли бўлимларининг роли етарли эмаслигидадир. Маҳсулот сифати ҳали корхона фаолиятига бериладиган баҳонинг бош кўрсаткичларидан бирига айлангани йўқ.

Яқинда КПСС Марказий Комитети СССР Енгил саноати Министрлигининг пойафзал, тикув ва трикотаж буюмлари сифатини яхшилаш ҳамда ассортиментини кўпайтириш тўғрисидаги КПСС Марказий Комитети қарорининг бажарилиши ҳақидаги масалани қараб чиқди.

КПСС Марказий Комитети Иттифоқ енгил саноати Министрлиги раҳбарларининг эътиборини халқ истеъмоли буюмларининг сифатини яхшилаш ҳамда ассортиментини кенгайтириш бўйича қониқарсиз ишлаётганлигига қаратди. Истеъмол буюмлари, жумладан тикув, трикотаж буюмлари ва пойафзаллар тайёрлашдаги мавжуд камчиликларни тугатиш таклиф этилди. КПСС Марказий Комитети маҳсулот сифати ва ассортиментини яхшилаш енгил саноат ходимларининг энг муҳим вазифаси эканлиги сифатида қараб планли комплекс тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга оширишни министрликка таклиф этди.

Бу ҳужжат Коммунистик партиямизнинг енгил индустрия тараққиёти тўғрисида, совет кишиларининг моддий ва маданий турмуш даражаларини янада ошириш тўғрисидаги янги ғамхўрлиги ифодасидир.

Халқ истеъмол буюмлари сифати ва ассортименти, шунингдек саноатимиз ишлаб чиқараётган бошқа халқ хўжалик буюмлари сифати ва ассортиментини бундан буён ҳам яхшилаш экономикамизнинг бош масалаларидан биридир.

Енгил, маҳаллий, озиқ-овқат саноати министрликлари ва бошқа идоралар ҳамда уларнинг қуйи бўлинмалари корхоналари коллективлари олдида шу куннинг юксак талабларига жавоб берадиган юксак сифатли маҳсулот тайёрлаш имконини берадиган кўпгина масалаларни бажариш вазифалари турибди.

Энг аввало, корхоналарнинг раҳбар ходимларига талабчанликни ошириш, давлат ва технологик интизомни мустаҳкамлаш, давлат стандартлари ва техник шароитларга қатъий риоя қилиш зарур. Илғор иш усулларини кенг жорий этиш, давлат «Сифат белгиси» ёрлиғини олиш учун курашиш керак.

Техника контроли бўлимларининг ролини ошириш, уларни ўз ишини биладиган ва принципиал кишилар билан мустаҳкамлаш зарур.

Тошкент шаҳрининг прокуратура органлари бундан буён ҳам фақат аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришни таъминлаш тўғрисидаги қонунларнинг ижроси устидан талабчанлик ишларини олиб бораверади.

Ғ. БУХОРОВ,
Тошкент шаҳар прокурори, давлат 3-класс юстиция маслаҳатчиси.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» СПРАВКА БЮРОСИ

ИЧКИЛИКБОЗЛИККА ЎРГАТГАНИ УЧУН

Ҳурматли редакция! Баъзи ичкиликбоз кишилар вояга етмаган болага ичишни ўргатиб, унинг ахлоқини ва саломатлигини бузади. Бундай кимсаларга қандай жиноий жавобгарлик берилади?

И. АЛИЕВ,
Сергелида истиқомат қилувчи.

Вояга етмаган шахсни шу шахс ўз хизмат бўйича тобе бўлган киши томонидан маст ҳолатга олиб келиш бир йилгача муддатга оздликдан маҳрум этиш ёки шу муддатга озодликдан иши билан ёхуд эллик сўмгача миқдорда жарима солиш билан жазоланади. Вояга етмаган шахснинг ота-онаси, шу шахс ўз хизмати бўйича тобе бўлган киши ёки бошқа шахслар томонидан систематик равишда ичкиликбозликка жалб этилса, беш йилгача муддатга озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

ЁНМА-ЁН ВАТАН БЎЙЛАБ

Студентларнинг дўстлик клуби

Харьковдаги университет студентларининг қурилиш отрядлари 1971йилда Познанда, Познань университетининг студентлари эса Харьковда ишлаган эдилар.

— Бу қизиқарли кунлар бўлганди, — деб ҳикоя қилади студент қиз Татьяна Любченко. — Биз гулчилик хўжалигида ишладик. Бўш вақтларда отряд университет ва шаҳар ҳаёти билан танишдик. Познань бизни мафтун этди. Лекин биз ҳамма нарсадан кўпроқ унинг хўжайини — янги социалистик Польшани қурувчилар билан танишдик. Харьковга қайтиб келгандан кейин университетимизда познанликлар билан дўстлик клуби ташкил қилдик. Комсомол комитети бизни қўллаб-қувватлади.

1972 йилнинг 18 мартида «Харьков—Познань» клуби ишлай бошлади. Клуб қошида поляк тилини ўрганиш курслари ташкил этилди.

— Курсларимизнинг асосий вазифаси, — деди клуб вице-президенти Ирина Смирнова, — студентларнинг поляк тилини ўрганишида, Польша маданиятини чуқурроқ билиб олишда ёрдам беришдан иборат. Курсни тамомлаб чиққан ёшлар Харьковдаги дўстлик қурилишларига ҳар йили келадиган Познань университети студентларининг қурилиш отрядларида, шунингдек ПХРдан келаётган туристларга таржимон бўлиб, ишлайдилар.

Клуб Харьковда Польша адабиёти декадасини ўтказиш вақтида катта активлик кўрсатди. Клуб активларининг ёрдами билан китоб бозорларида поляк тилидаги 8 мингдан ортиқ китоб сотилди.

— Клубимизнинг ҳамма аъзолари Польша экономикаси ва маданияти ҳақидаги билимларни ёйишда актив қатнашяпти, — деди клуб президентининг ёрдамчиси Вадим Самородов. — Студентлар қардош Польша халқининг ҳаётига жуда қизиқиб қарамоқдалар. Харьков университети тарих факультетининг студентлари Совет—Польша ҳамкорлигининг турли томонларини ўз диплом ишларига тез-тез тема қилиб танлаб олмоқдалар. Бу интилиш бизнинг клубимизда, Польшани фашист босқинчилардан озод қилган Совет Армиясининг ветеранлари ҳамда ПХР олимлари билан учрашувлар ўтказиш натижасида туғилди.

Клубнинг 1973 йил иккинчи ярми учун тузилган плани жуда кенг .Унда кўпгина янги масалаларни ҳал қилиш, ўзаро делегациялар алмашиш кўзда тутилади.

Николай НЕСВИТЕНКО,
АПН мухбири.

Наталия Урванцева шаҳримиздаги консерва заводининг зарбдор консервачиларидан. У шу касбда 10 йилдан буён баракали меҳнат қилиб келмоқда. Кўплар қатори бу меҳнаткаш ишчи аёл беш йиллик топшириқларини 4 йилда бажаришга аҳд қилган.

СУРАТДА: Н. Урванцева консерваларни буғлаш жараёнида.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

КИРИМ КАССАЛАРИ НЕГА ИШЛАМАЙДИ?

Биз бир группа тошкентлик граждандар бугунги кунда хонадонимизнинг чироғи ўчиши, болаларимиз боғчасидан қолиши арафасида турибмиз. Нега десангиз, Тошкентдаги кирим кассалари ишламайди. Хизмат пулларини тўлаш учун Чиғатой дарвозасидаги, Оқлон, Урдадаги, Қорақамиш массиви, Кўкча оқтепаси, Махсидўзлик кўчасидаги ва бошқа жойлардаги кирим кассаларини айланиб чиқдик. Афсуски, буларнинг биронтаси ҳам ишламаяпти.

Бундай ҳолдан асабларимиз таранг бўлиб қайтаётган эдик, кимдир Навоий кўчасига жойлашган кирим кассасига боришни таклиф қилди. Шаҳарнинг ярмини айланиб чиққандан кейин бу таклифга ҳам рози бўлдик-да, Навоий кўчасининг 17-уйида жойлашган 3627/033 кирим кассасига келдик. Шунда соат 16 дан 15 минут ўтган эди. Лекин, севинчимиз узоққа бормади. Касса 16 ю 40 минутгача ишлар экан, ҳали 25 минут вақт борлигига қарамасдан кассир ўртоқ Ражабов бизларни ичкарига киритмади ва менга илтимос қилишнинг фойдаси йўқ, вақт тугади деб чиқариб юборди.

Шикоят дафтарини сўраганимизда уни бермай қўпол муомала қилди. Шундай қилиб, шу йилнинг 14 сентябрь куни кирим кассалари топилмаганлиги сабабли уй-уйимизга хуноб бўлиб қайтдик.

Шаҳримиздаги кирим кассаларининг бундай аҳволга тушиб қолганлигига давлат меҳнат омонат кассалари ва давлат кредити шаҳар бошқармасининг раҳбарлари қандай важ кўрсатар эканлар? Ана шу жавобни кутувчилар:

А. ПАТТОХОВ,
республика медицина ходимлари касаба союзлари комитетининг бош инспектори,

Х. ҲАЛИЛОВ,—врач, А. АЛИМУХАМЕДОВ — трикотаж фирмасининг катта мастери, Х. Абдуллаев — ишчи, М. САМИҒОВ, А. ЮСУПОВ, А. МУМИНОВ ўқувчи.

ЧЎЛГА ҲУЖУМ

Олой тоғининг этакларида яна беш минг гектар ер очилди. Бу ерда тузилган «Буганда» совхози катта даштликни ўзлаштиришга киришди.

Тажрибали ирригаторлар Сўх дарёси ёнида тоғни кесиб кўп километрли бетон канал ўтказишмоқда. Канал келаси йилнинг ёзига бориб қуриб битказилади.

Чўл ўзлаштирилиши билан «Буганда» совхози катта пахтачилик хўжалигига айланади. Тоғ ён-бағриларидаги кўп минг гектар ер токзорга айлантирилади.

Жанубий Қирғизистонда даштга катта ҳужум бошланди. Кейинги йиллар бу ердаги янги ерларда «Шахтачи» «Тошкўмир» совхозлари, «СССРнинг 50 йиллиги» совхози ва бошқа хўжаликлар ташкил этилиб, чинакам пахта, дон, сабзавот ва мева фабрикаларига айланади. Ҳозир Қорадарё ҳавзасида жойлашган яна бир катта массив ўзлаштирила бошланди. Шунинг базасида янги «Жийда» совхози барпо этиляпти.

(ТАСС мухбири).

Уш.

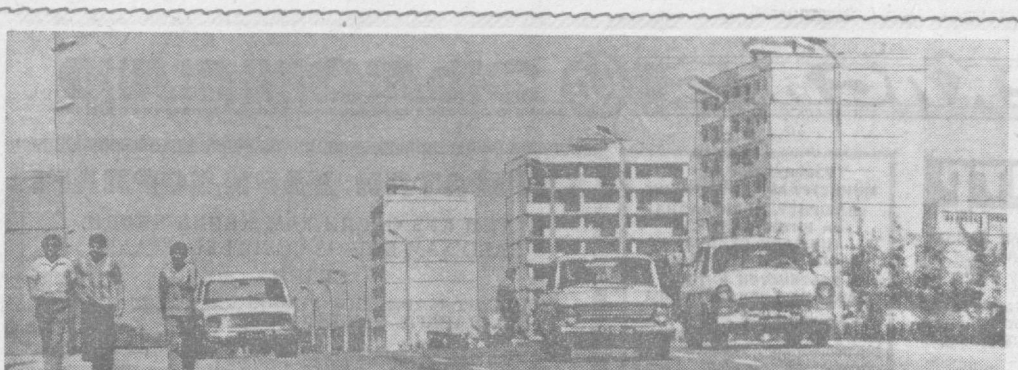

БУГУН ТОШКЕНТ.

СУРАТДА: Ленин проспектининг кўриниши.

М. Нуриддинов фотоси.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

Бу ерда ҳикоя қилинган воқеа чин ҳақиқат. Шунинг учун уни айтиб берган йигитнинг исми-шарифини эълон қилмадик.

ИЧКИЛИКДАН ҚАНДАЙ ҚУТУЛДИМ?

ҚУЁШЛИ май тонги. Ҳамманинг дилида хурсандчилик ва табассум. Фақат менинг кайфим бузуқ. Хиёбонлар яшил баргларга бурканган. Бу хиёбонларда менинг ёшлигим ўтган. Қачонлардир бувим мени бу ерга ўйнатиш учун олиб келганлар. Йиллар ўтаверди, бироқ хиёбон ва ўша ховуз яшиллигича, ўзгармай қолаберди.

Маст ҳолда гандираклаб скамейкага бориб ўтирдим. Ҳаво илиқ бўлишига қарамай, бошим оғриб, кўнглим беҳузур бўлди, томоғим қақраб қолди. Ётгим келди.

Ҳаётимдаги кўпгина яхши хотиралар ҳам шу хиёбон билан боғланган. Студентлик чоғимдаёқ сен — бўлажак рафиқам билан шу ерда сайр қилганман. Қанча-қанча эзгу ниятларни айтган эдик шунда бир-биримизга!

Мен охирги яхши сўзларни қачон эшитган эдим? Ҳаёт маъносини англаётганим ва ўз ишларим ҳақида ким билан гаплашган эдим? Эслай олмайман... йўқ, унутиб қўйганман. Фақат охирги мажлисда дўстларим ва хотинимнинг кўз ёши тўкиб йиғлаганини эслайман, холос. Ўша воқеадан кейин мен беш йил ишлаб орттирган обрўйимни йўқотдим ва аҳил коллектив сафидан чиқарилдим. Мажлисдан сўнг ўзимча ўйладим: Энди менга ҳеч қачон ишонишмайди.

Институт, меҳнат, қизиқ ўйлар, янги китоблар. Булар ҳаммаси энди мендан узоқлашгандай бўлди. Нима учун мен энди ҳеч кимга кераксиз одам бўлиб қолдим. Ўзимга ўзим ҳисоб бериш учун сўнгги беш йил ичида қилган ишларимни тезда эслаб олдим.

Ҳаммаси ичкиликдан: қандайдир арзимаган хафагарчилик ва тушлик вақтида «вино— сок» деб ёзиб қўйилган автомат олдига бориб ичишдан бошланди. Ичганимдан кейин хафагарчилик тарқалгандай бўлиб, ўзимни яхши сеза бошладим. Бир неча кундан сўнг уйга қувноқ бўлиб келадиган бўлдим. Тушки овқатланиш вақтида автомат олдида кўпроқ қолиб кетадиган бўлиб қолдим. Овқатланиш учун олган пулимга эса қониб ича олмас эдим. Бир-икки стакан менга камлик қила бошлади. Фақат уч-тўрт стакандан кейингина кайф қилар эдим. Ишда эса ўзимни тутиб тура олмас, жиззаки, вайсақи бўлиб қолдим. Дангасалик тутиб ишлагим келмас эди.

Аста-секин уйга кам маош билан маст ҳолда келадиган бўлдим. Хотиним кечки техникумда ўқиётган пайтида маст бўлиб қолиб, ўғилчамни боғчадан олиб келишни унутган вақтларим ҳам бўлган. Ўғилчани эса қўшнимиз олиб келар эди. Эрталаб хотинимдан уялиб, такрорланмаслигини айтиб, ундан кечирим сўрар эдим. Эртасига эса бу ваъдаларимни из қолдирмаган икки томчи сувдай унутиб юборардим. Мен ичадиган ичкиликлар этикетикаси ҳар хил бўлар эди. Маст вақтимда жуда қўрс ва баджаҳл бўлар эдим, хотиним эса кўпинча кўз ёш тўкар эди. Ўғлимнинг эса онасига: «Адам тағин маст бўлиб келибдилар», — деган ўкинчларини эшитар эдим.

Ишга кечикиб келадиган бўлиб қолдим. Бир неча бор огоҳлантиришди. Охири, ишга ўз вақтида келаман деб қасам ҳам ичдим. Бир-икки ҳафта ўтгач, яна ичгим кела бошлади. Ниҳоят ичкилик кўчасига «командировка» қилишди. Оқибатда хотин, ўғил ва ишдан ажралдим. Фақат менга нисбатан ишончсизлик ва барча олдида уялиш қолди: собиқ дўстлар, қўшнилар, хиёбондаги кичик болакай олдида ва қаергадир шошиб кетаётган кишилар олдида субутим йўқолди. Мен ҳеч қаерга шошилмайман. Бундан буён нима қилиш керак? Қўлимни чўнтагимга тиқиб кўрдим. Хайрият, ҳали пулим бор экан. Бу сотган соатимнинг пули. Ўрнимдан туриб, аста-секин таниш автомат ёнига бордим.

У ерда бир кишига дуч келдим. Соқоллари ўсган, анча ёшга бориб қолган бир киши. Қўлида бир қанча чақаларни ушлаб турар эди. Унинг керкиб кетган юзига қараб, танигандай бўлдим. Зўрға эслаб олдим. У менга студентлик чоғимдан бошлаб таниш. Уни ҳурмат қилиб: «Мияси тўла, зўр математик», — деб мақташар эди. Ўша кезларда. Унинг кейинги даврдаги ҳаёт йўлларини ҳам эсладим. У бўлим бошлиғи, етук инженер ва техник бўлиб ишлади. Энди эса у ҳам шу ерда, терлаган қўлида бир қанча сариқ чақаларни ушлаб турибди.

«Четдан қараганда балки мен ҳам шу кишига ўхшарман», — шу фикр тезда хаёлимга келди. Бутун иродамни қўлга олиб, ўзимга ўзим онт ичдим. «Етади, энди сира ҳам ичмайман!», — Троллейбусга ўтириб уйга кетдим.

Бир неча кун ўтгач, ноилож наркология кабинетига бордим. Мени сочлари сийрак ёш врач кутиб олди ва аста-секин савол бериб, мен айтганларни ёза бошлади. Мендай, ўттиз ёшли соғлом, бақувват эркак кишининг бу йўлга кириб боришида ичкилик сабабчи бўлиб, охири «сурункали алкоголизм», дардига дучор бўлиши анкетамдан жой олди.

— Шундай қилиб, сизни даволаймиз. Қатнаб даволанишни истайсизми ёки шифохонада ётибми? — сўради врач мендан.

Мен бўғиқ овоз билан жавоб бердим:

— Касалхонада ётиб даволанишни истар эдим.

— Жуда яхши. Мана сизга йўлланма. Анализларни тайёр қилиб, шанба куни путёвка учун келинг, — деди врач.

Пештоқига «вино» деб, ёзиб қўйилган магазинга киришдан ўзимни тийиб, уч кун турли соҳа врачлари ҳузурида бўлиб, соғлиғим ҳақида справкалар тўпладим. Поликлиникада ёшгина участка врачи менга справка ёзиб берар экан, умид билан:

— Даволанинг, албатта даволанинг! Бутунлай тузалиб кетасиз! — деди.

Тузалар эканман. Бу сўзга жуда ишонгим келди.

Мана касалхонада ётибман. Унинг ҳовлилари топ-тоза, ям-яшил. Турли касбдаги ва турли ёшдаги беморлар. Уларнинг ҳаммаси ўша дард билан — оналари ва хотинларига азоб берган, фарзандларини қўрқитган, чўчитган «сурункали алкоголизм» касаллиги билан ётишибди.

Даволовчи врач билан очиқ гаплашилгандан сўнг, қайта анализлар олиб борилди ва мени даволашга киришилди. Тез кунда ароқ ҳидидан кўнглим айнайдиган бўлиб қолдим. Тузалиб кетишимга ишонч ҳосил қилдим.

Бир куни мен билан ёнма-ён ётиб, тузалиб кетган киши олдимга келиб яхши маслаҳат берди. Касалхонада унга ўз сўзида қаттиқ туришини, сира ичмаслигини, акс ҳолда касаллик яна қайталашини уқтиришганини айтди. Беш йил у сира ичмади. Кетар чоғида у менинг олдимга келиб деди:

— Тингла, йигитча. Мен жуда қаттиқ ичар эдим. Сўзимга ишон. Лекин касалхонадан чиққандан кейин нафсимни тийиб, сира ичмадим. Ўз сўзимда қаттиқ турдим. Ичкиликка бўлган ҳавас кунган-кунга йўқола борди. Энди эса сира ичишни истамайман. Даволаниш ҳеч қандай ёрдам бермайди, деган вайсақиларнинг гапига ишонма. Қайсики, даволанишни истамайдиган кишиларгагина шифо фойда бермайди. Гапнинг пўст калласи, улар ҳақида бу ерда гапириш ўринсиздир. Одам бўлишни хоҳлайсанми, сира ичма, бир сўзингда тургин. Бу борада сенга оқ йўл тилайман!

Бу самимий суҳбатдан сўнг қалбимда эзгу тилаклар ғунча ёзди. Шифо олганим сайин, кундан-кунга соғлиғим яхшиланиб, ҳаммаси ўтиб кетади деган ишонч дилимда намоён бўлди. Балки бу илиқ туйғулар ҳозир бирданига рўёбга чиқмас. Лекин, етарли иш билан таъминланаман, инсоний ҳуқуқларим ва бахтиёрлигим, нормал ҳаётим қайта тикланади.

Касалхонада даволаниш муддатим ҳам тугади. Мана, врачларнинг менга охирги панд-насиҳати:

— Бундан буёғи энди ўзингизга боғлиқ!

Касалхонадан тузалиб чиққандан сўнг биринчи кунларим жуда оғир ўтди. Қўлга пул тушганда таниш-нотанишлар билан ичиб, кайф сафо қилиб юришларни унутиб юбориш, менга жуда оғир ботди. Иродани синаш кунлари бошланди.

Бундан ярим йил илгари бўшаган эски иш жойимга бордим. Касалхонадан берилган справкани индамай кадрлар бўлими бошлиғи столига қўйдим. Менга охирги марта ишониб, яна ишга қабул қилишди. Турмушим яна аввалгидай нормал ҳолга кела бошлади. Фақат ишдан келганимда бўм-бўш, ҳувиллаб ётган уйни кўриб, бўлиб ўтган воқеаларни эсладим. Ёлғизликдан хаёлимга яна маккор фикр келди. «Бориб озроқ, ичиб келсаммикан, балки кўнглим ёзилар? Бир стакан вино ичсам ҳеч нарса бўлмас?». Бу хаёлларни тезда ўзимдан қувиб юбордим. Чунки мен, бир стаканга иккинчиси, иккинчисига учинчиси уланиб кетишидан қўрқдим.

Врачнинг қатъий айтган гапларини ҳам эсладим: «Сиз шуни тушунингки, бошқалар каби сиз бир-икки рюмка ҳам ичмаслигингиз керак. Биринчи рюмкадан кейиноқ сизда эски дард қайталаниши мумкин.

«Эски улфатларим ҳам бир неча бор ичишни таклиф қилишди. Ўз сўзимда қаттиқ туриб, ичмаслигимни айтганимда баъзиларнинг: «Э, қўйсангчи, юр! Бир стакандан ичамиз-у, кетамиз. Ёки сен эркак эмасмисан?» — деган пичингларини эшитар эдим ва уларга «Мен эркак кишиман. Шунинг учун ҳам энди сира ичмайман» — деб айтгим келар эди.

Оилам йўқлиги мени жуда қийнар эди. Бир неча бор хотиним олдига бормоқчи ва шундай демоқчи бўлдим: «Агар мени севсанг, кечир. Мен касалхонада ётиб, даволаниб чиқдим. Аввалги қилғиликлар энди сира такрорланмайди», лекин бу сўзларимнинг ўзи фойда бермаслигини тушундим. Буларнинг ҳаммасини амалда кўрсатиш керак. Хотиним олдида, дўстларим олдида ва энг биринчи, виждоним олдида исботлашим керак.

Шу мақсадда ёзув столига ўтириб, қўлимга китоб, дафтар ва ручка олдим ва илгари бошлаб қўйган диссертация ишларимни давом эттирдим. Оқ қоғоз бетида янги-янги сатрлар пайдо бўла бошлади. Мен эса шошар эдим. Ахир, ичкилик оқибатидан қанча вақтим бекорга ўтиб кетди! Кунлар кетидан кунлар ўта бошлади. Иш билан жуда банд бўлганим учун кунлар ўтиб кетганини ҳам билмай қолдим. Ҳатто, ичкилик ҳам эсга келмади. Кўчаларда маст-аласт юрган кишиларни кўриб: «Наҳотки мен шулар билан дўст бўлиб юрган эдим», — дедим ўзимни жеркиб.

Мана, касалхонадан тузалиб чиққанимга ҳам бир йил тўлди. Телефон олдига бориб, ўзимга таниш бўлган рақамларни тердим ва хотиним овозини эшитгач: «Мени кечир, буни сенга илгари айтмоқчи эдим», дедим.

Куз. Хиёбон йўлларини дарахтларнинг тилла ранг барглари қоплай бошлаган. Хотиним билан ҳовуз бўйидаги ўша таниш скамейкага бориб ўтирдик. Бу оқшом бир-биримизга жуда яхши ва жуда фойдали гапларни айтдик.

А. С.

«ЗДОРОВЬЕ» журналидан.

Жаҳон ойнаси

Замон синовидан ўтган дўстлик

САНО. Яман Араб Республикаси Маслаҳат кенгашининг раиси Абдалла Ал-Ахмар ўз мамлакати парламент делегациясига бош бўлиб, яқинда Совет Иттифоқига бориб келган эди. Абдалла Ал-Ахмар ТАСС мухбири билан суҳбатда шу визитнинг ва Совет давлат арбоблари билан олиб борилган музокараларнинг натижаларига юксак баҳо берди, делегацияни самимий кутиб олганликлари учун ташаккур изҳор қилди.

Совет дўстларимизнинг Яман халқига ва бошқа араб халқларига нисбатан самимий дўстлик туйғулари, деди Ал-Ахмар, бизда ғоят кучли таассурот қолдирди.

Яман Араб Республикаси Маслаҳат кенгаши раисининг айтишича, делегация аъзолари Совет Ўзбекистонига қилган сафарларидан ҳам яхши таассурот олганлар. Улар Ўзбекистонда ўрта аср меъморчилиги ва маданиятининг ажойиб ёдгорликлари билан танишдилар.

Ал-Ахмар Совет Республикаларидаги давлат тузуми системаси тўғрисида гапириб, бу система «жуда яхши ва ғоят самарали система» деб таъкидлади. «Бу система Совет Республикаларидаги халқлар ва миллатларни ягона бузилмас оила қилиб бирлаштирди. Бу оиланинг ҳар бир аъзоси бир-бирларини қўллаб-қувватлайди».

Ал-Ахмар яна қуйидагиларни айтди: Яман Араб Республикаси парламент делегацияси сафарининг натижалари Яман ва Совет халқлари ўртасидаги мустаҳкам дўстликни янада кучайтиришга ёрдам беради. Визит натижалари ҳар икки мамлакат ўртасида турли соҳалардаги алоқаларни ривожлантириш учун мустаҳкам асос яратиб беради.

Биз, деб уқтириб ўтди Яман Араб Республикаси Маслаҳат кенгашининг раиси, Ямании қарийб 45 йилдан буён Совет Иттифоқи билан боғлаб келаётган дўстликдан фахрланамиз. «Бундай муносабатлар ва бундай дўстлик икки халқ орасида камдан-кам учрайди. Шу муносабат билан мен: «Яшасин Совет Иттифоқи билан Яман Араб Республикаси ўртасидаги дўстлик!» — деб айтишни истайман.

Ал-Ахмар 1962 йил 26 сентябрь революциясидан кейин ўтган давр ичида Яман Араб Республикаси эришган муваффақиятларга тўхталиб, бундай деди: мавжуд қийинчиликлар проблемаларга қарамай, мамлакат турли соҳаларда — экономика, қишлоқ хўжалиги ва маданий ҳаёт соҳасида кўп муваффақиятларга эришди. Мамлакатда тинчлик тиклангандан кейин барча соҳалардаги тараққиёт жадаллашди. Яман халқи, деди сўзининг охирида Абдалла Ал-Ахмар, революция туфайли ана шу муваффақиятларга эришди.

М. ИВАНОВ.

ТЕАТРНИНГ ЮБИЛЕЙ МАВСУМИ

ПРАГА. Прага Миллий театрини ҳақли равишда Чехословакиянинг асосий саҳнаси деб атайдилар. Театр ўзининг юбилей —90 мавсумини бошлади. Анъанага кўра, унинг биринчи кечасида муҳташам бино гумбазлари остида В. Сметананинг «Сотилган келин» операси янгради. Бу операни атоқли чех композитори ана шу театр учун махсус ёзган.

Юбилей мавсумида томошабинлар кўпгина қизиқарли нарсаларни кўрадилар. Улар жаҳон ва миллий классикларнинг ажойиб асарлари, замонавий муаллифларнинг энг яхши асарлари билан танишадилар.

Миллий театр рус ва совет санъатига катта эътибор бермоқда. Бу ҳам унинг яхши анъанаси бўлиб қолди. Бу йилги премьера орасида П. И. Чайковскийнинг театр опера саҳнасида қўйиладиган «Уйқудаги гўзал» асари бор. Драма труппаси И. Дворецкийнинг «Четдан келган киши» пьесасини тайёрламоқда.

(ТАСС).

ИРОҚ КОММУНИСТЛАРИНИНГ ЯНГИ ГАЗЕТАСИ

БАҒДОД. (ТАСС). Ироқ Коммунистик партиясининг «Тариқ аш шааб» («Халқ йўли») номли янги кундалик газетасининг биринчи сони чиқди. Газета ўз фаолиятида марксизм-ленинизм принципларига ва пролетар интернационализмига амал қилади, дейилади бош мақолада. Газета империализмга, сионизм ва реакцияга қарши, демократик Ироқ учун, араб ва халқаро революцион ҳаракат билан, социалистик давлатлар билан алоқаларни мустаҳкамлаш учун курашади.

«Ироқнинг Совет Иттифоқи билан муносабатларини ва СССР билан Ироқ ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартномани биз империализмга, сионизм ва реакцияга қарши, ижтимоий ва иқтисодий тараққиёт учун курашнинг самарали қуроли деб биламиз» деб таъкидлайди «Тариқ аш шааб» газетаси.

УЧИНЧИ МАРТА БИРДАНИГА УЧ ФАРЗАНД

КОТОНУ. Африкада серфарзанд оилалар анчагина топилади. Лекин Тоголез шаҳридаги Цевие деган аёлнинг оиласида фарзандларнинг сони ўн олтитага етганлиги ўзига алоҳида эътиборни жалб қилди. Гап шундаки, бу катта оила яқинда учинчи марта бир йўла уч фарзанд кўрди. Оила соҳибаси бундан аввал ҳам икки марта эгиз фарзанд кўрган эди.

Олис Африкадаги мамлакатнинг янги уч граждани ва бу фарзандларнинг онаси ўзларини яхши ҳис этишмоқда.

(ТАСС).

Жаҳон прогрессив кучлари мамлакатнинг қонуний ҳукуматини халқ хоҳишига хилоф равишда тўнтариб ташлаган Чили реакциясининг ҳаракатларидан нафрат билан ғазабланмоқдалар.

СУРАТДА: Франкфурт-на-Майне шаҳрида (ГФР) Чили меҳнаткашлари билан оммавий бирдамлик намойиши.

ЮПИ—ТАСС фотоси.

Шаҳарнинг сув тармоқлари

Газетхон илтимоси

3. Салорнинг бўтана сувлари

Шундай қилиб, шаҳарни Чирчиқ сувлари билан таъминловчи Бўзсув тармоғида кейинги юз йил мобайнида жиддий бир ўзгариш рўй бермади. Агар бу канал 1873 йили аҳолисининг сони юз минг кишидан сал кўпроқ бўлган, бор-йўғи бир неча кичикроқ корхоналари мавжуд бўлган шаҳарни таъминлаган бўлса, энди бу «вазифа»ни бажариши анча мушкуллашиб қолди. Бугунги кунда Тошкент ҳаммаёғи асфальт ва бетон билан қопланган шаҳарга айланиб қолди. Истаган пайтда, истаган жойда ариқ қазий олмайсиз. Шунинг учун ҳам биз Бўзсув тармоғига алоҳида эҳтиёт бўлишимиз керак.

Баъзан биз ҳайрон қоламиз. Нима учун ариқлар қақраб ётибди. Нима учун шаҳарнинг марказидаги микрорайонларда, ҳатто кўпгина боғларда дарахтлар қуриб қоляпти? Бунинг сабаби бор. Қуйидаги фактларни кўпчилик билмаса керак. Илгарилари Салор ва Қорасув каби каналлардан секундига 22—25 кубометр сув ўтар эди. Ҳозир эса уларда бор-йўғи 5—6 кубометр сув оқяпти. Ҳолбуки, Салор ва Қорасув сувларига бўлган талаб йил сайин камайиб эмас, ошиб боряпти. Ҳозир бу каналлар барча тармоқларни сув билан таъминлашга қодир бўлмай қолди.

Биз асосий сув магистралларимизнинг сув ўтказиш қобилияти нима учун пасайиб кетганлигини сўраб Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги суғориш системаси Тошкент область бошқармасининг Чирчиқ — Ангрен бассейн инспекцияси бошлиғи О. С. Давронов, давлат катта инспектори Р. С. Сафаров ва Чирчиқ дарёси ўнг соҳили районлараро каналлар группалари бошқармаси сувдан фойдаланиш бўлимининг бошлиғи У. Усмоновларга мурожаат қилдик.

— Бунинг сабаблари кўп — дейишди улар. — Лекин асосийси шуки, кўп одамлар анҳорлар соҳилига уйлар қуриб, уларнинг ўзанини сунъий равишда торайтириб юборяпти. Мана, масалан, Салорни олайлик. «Динамо» стадиони ўзига спорт ва хўжалик иншоотлари қуриш учун канал соҳилини танлаган. Қирғоққа бинолар қурилиши натижасида канал торайиб кетди. Канал бу ерда торайиб қолгани учун стадиондан юқорироқда яшовчи аҳоли сув тошқинидан ҳар йили азият чекади.

Шумилов посёлкасида яшовчилар ҳам сув соҳилларини «қисиб» қўйишди. Кимга қандай бино керак бўлса, канал қирғоғига қураверади.

Биз мақоламизнинг бошида, ўтган асрнинг 70-йилларида Тошкент аҳли фақат оқар сувлардан ичиб тирикчилик қилган, деб бежиз айтмадик. Бугунги кунда бировга Салор сувидан бир ҳовуч ичиб кўргин десангиз, сизни жиннига чиқариб қўяди. Қўлига чечак чиққур ноинсофларнинг ахлат ағдариши натижасида сувлар ифлосланяпти, каналлар тўлиб қоляпти.

Чирчиқнинг ўнг соҳил районлараро группа бошқармаси ва бассейн инспекцияси сувнинг ифлосланишини иложи борича камайтириш учун бир қанча тадбирлар ўтказди. Тошкент суғориш тармоқларидан олинган сув анализ қилинганида шаҳар анҳорларидаги сув йил сайин ҳар қалай тозалашиб бораётгани маълум бўлди. Ҳаваскор балиқчилар Бўржар ва Салор ариқларидан балиқ овлаш имконига эга бўлмоқдалар. Ҳозир биз бу гапни катта ҳаяжон билан айтаяпмиз. Ҳолбуки, бундан эллик йил илгари сув ҳозиргидан неча баравар тоза эди!

Қизиғи шундаки, шаҳримиз сувларидан тутилган балиқлардан ҳам керосин ҳиди келадиган бўлиб қолган. Чирчиқ дарёси тоғларда нақадар покиза оқади. Нима учун у шаҳримиздан ўтганида шу қадар харом бўлиб кетяпти. Бунинг ҳам сабаблари кўп. Салор ариғига «Ташсельмаш», «Октябрь революцияси» номидаги, экскаватор, авиация заводлари, тепловоз ва вагон деполари ўз ахлатини ағдаряпти. Абразив комбинатида ҳозиргача тозалаш жиҳозлари йўқ. Заводдан чиққан олтингугурт бирикмалари сувга оқиб ётибди. Грампластинка заводининг галваника цехидан чиққан сув ҳам яхши тозаланмаяпти. Бу сувнинг таркибидаги никель нормадагидан ўн минг марта кўп экан. Бу сув ҳам Салор анҳорига оқиб ётибди. Корхона ўтган йил тўртинчи кварталидаёқ оқава сувларни шаҳар коллекторига чиқариб юбориши зарурлиги ҳақида инспекция олган эди. Лекин ҳозиргача аҳвол ўзгаргани йўқ.

«Ташкенткабель» заводи ҳам тозалаш жиҳозларини қуриш муаммосини бир неча йилдан бери ҳал қилолмаяпти. Йил сайин Салорга ана шу корхонадан оқиб чиққан, яхши тозаланмаган 4 минг кубометр сув муттасил қуйилиб ётибди. Агар Тельман номидаги боғ ошхонасидан, ТошМИ кирхонасидан чиқиб, Салорга оқаётган ахлатларни ҳисобга олсак, аҳвол нақадар хунуклигини яна бир бор ҳис қиласиз.

Қорасув каналининг соҳилларида саноат корхоналари унчалик кўп эмас. Бу канални асосан қоғоз комбинати билан электротехника заводи ахлатга тўлдириб ётибди.

Ахлат йиғиш ишлари билан шуғулланадиган корхоналар ҳам шаҳримизнинг сув тармоқларини ифлослантиришга «самарали» улуш қўшмоқдалар. Шаҳар марказы ва баъзи микрорайонларда аҳвол дурустроқ бўлса-да, шаҳар чеккаларидаги ҳолатга чидаб бўлмайди. Айтайлик, Қўйлиқ бозорини мисолга олинг. Бу атрофда яшовчилар ҳовлиларга бирон марта ахлат машинаси келганини эслай олмайдилар. Биров ахлатни олиб кетмаганидан кейин албатта ариққа ташлашади. Йил фаслига қараб ариқда оқадиган ахлатларнинг тури ҳам ўзгариб туради. Баҳорда редиска барглари, кузда қовун-тарвуз пўчоқлари рақсга тушиб оқаётганини кўрасиз. Кеч кузда сувлар тинганида эса ариқларнинг тагини кўрган киши даҳшатга тушади. Ариқлар ўзани шу қадар ифлосланиб кетади.

Бундан юз йил илгари Салор ва Қорасув каналлари тозалаб ҳам ўтирилмас эди. Негаки, уни ҳеч ким ифлос қилмас, баъзи қуйқаларни эса сувнинг тез оқими тозалаб кетарди. Зилзиладан кейин тўрт йил ўтгач, ана шу каналлар ўзанини ғаввослар текшириб кўришган экан. Мен улар билан суҳбатлашиб кўрдим. Уларнинг айтишича, ҳозир каналлар ўзани жуда хавфли аҳволга келиб қолган. Ҳар қадамда пўлат арматуралари қовурғадек чиқиб ётган темир-бетон панеллари, занглаб кетган темирлар, бетон қувурлар, шиша синиқлари ўзанни тўлатиб юборган. Бундай «ҳозирги замон» ахлатларидан тозалаш учун ҳар қандай тез оқимнинг кучи етмаслиги аниқ.

Тошкент қурилишининг Бош планига биноан Бўзсув тубдан реконструкция қилинади. Реконструкция ҳозирданоқ бошланди. Калковуз каналининг ўзани кенгайтирилиб, бетон ётқизилмоқда. Ҳозир каналдан секундига 20 кубометр сув ўтаётган бўлса, қурилиш ишлари ниҳоясига етказилгач каналнинг сув ўтказиш қобилияти секундига 45 кубометрга етади.

Генерал Петров кўчасининг этагида Қорасув канали ҳам реконструкция қилиняпти. 1974 йилда эса Пушкин кўчасидаги кўприкдан бошлаб Салор каналигача реконструкция қилинади.

Сув тармоқлари қудрати ҳам бир неча марта юксалади. Киши бошига суткасига сарфланадиган маиший сув миқдори 600 литрга етади. Кейинчалик Тошкент атрофидаги барча аҳоли яшайдиган пунктларни бирлашган сув таъминоти системаси билан таъминлаш назарда тутилади.

Каналларнинг ташқи кўриниши ўзгариб кетади. Лекин биз оқар сувларга илгаригидек муносабатда бўлсак, ахлат ташлашни тарк этмасак каналларнинг қиёфаси ўзгаргани билан мазмуни ўшандай бўлиб қолаверади.

Хўш Бўзсув магистрал сув йўлини тозалаш билан шаҳарда ким шуғулланиши керак? Бу иш билан биринчи галда Тошкент шаҳар ижроия комитети ободонлаштириш бошқармасининг ирригация ва гидротехника иншоотлари тресты шуғулланмоғи лозим. Шаҳар ичидаги кварталлараро ариқлар билан эса район ободонлаштириш бошқармалари шуғулланишлари лозим. Улар ЖЭКлар билан биргаликда ариқларнинг тозалиги, унда сувнинг оқишини кузатиб туришлари, ариқ тозалаш учун хашарлар ўтказишлари керак.

Анҳорлар бўйида жойлашган корхона ва ташкилотлар уларни тозалашга муносиб ҳисса қўшмоқлари лозим. Масалан, Салор анҳори билан «Тошкенткабель», «Грампластинка», пахта тозалаш заводи, газ аппаратлари заводи, «Ташсельмаш», «Октябрь революцияси» номидаги завод, «Тошкентвино» комбинати, ТошМИ, каноп фабрикаси, Тельман номидаги парк, ирригация илмий —текшириш институти, 8-автобаза ва бошқалар шуғулланиши лозим.

«Автодормеҳбаза» трестидагилар ҳам, унинг районлардаги бўлимлари ҳам керакли хулосалар чиқариб олишса, яхши бўларди. Бу ташкилот сув тармоқлари соҳилининг озода бўлишида айниқса масъулдир.

Шунингдек, ирригация ва гидротехника қурилмалари трестини энг янги техника билан таъминлаш масаласини ҳам жиддий ўйлаб кўриш керак.

Бу масалада газетхонларимиз ҳам ўз мулоҳазаларини билдиришади деб умид қиламиз.

В. НИКИШИН.

У. ХОШИМОВ.

Йўллар, одамлар, уйлар...

— Қизилортдан ўтиб олсак у ёги анча осон бўлади, — деди Солижон бизга ҳам, ўзига далда берган оҳангда. — Довонга чиқиш олдидан бир тўхтаймиз. Қирғиз ошнам бор. Шуникида қўй қатиқ ичиб олмасак бўлмайди.

Йўл мастери бўлиб ишлайдиган қирғиз киши кичкинагина уйига бошлар экан, юзимизга разм солиб бош чайқади.

— Шу пайтдан тутак олса, довонга чиққанда нима қиласизлар! Тўйиб қатиқ ичинглар!

Ҳаммамиз бир-биримизга қараб олдик. Демак бошланибди. Йўлга чиқишимиздан олдин тутак деган касаллик ҳақида кўп гаплар эшитгандик. Мана улар.

Ўшлик қария:

— Тутак камқувват ёки қорни оч одамга ёпишади. Эргаштом довонига чиққанимда мен ҳам шу касалга йўлиққанман. Ҳушимдан кетиб қолганимда ҳамроҳларим пиёз чайнатиб аранг ўзимга келтиришган. Тутак айниқса отларни қийнайди. Жонивор юриб кетаётган ерида таппа йиқилади-қолади. Шунда унинг бурнига бигиз тиқиб ҳушига келтиришади. Ҳарқалай эҳтиёт бўлинглар, кўпроқ пиёз ёки саримсоқ олинглар.

Таксичи йигит:

— Қизилорт билан Оқбайтал довонида мени ҳам тутак олган. Бу унчалик қўрқинчли эмас. Учиб бораётган самолёт баъзан ҳаво «ўра»сига тушиб кетади-ку. Шунга ўхшаб, довонда ҳам ҳаво «ўра»лари бор. 50-60 метр масофа босиб ўтилса, тутак қўйиб юборади.

Журналист Аграновский:

— Мурғобга бораётганимизда бизни бошқа планетага учаётган космонавтларга хос анжомлар билан таъминлашди. Кислород билан тўлдирилган ёстиқлар, нашатир спирти, валерианка, валидол, яна анча дорилар беришди.

Шоферимиз Солижон:

— Нега қўрқасиз дўстим! Бир бошга бир ўлим-да! Юраги ёмон одам бу жойларда оёқ қўлини узатиб юбориши мумкин. Сизлар соғлом одамларсиз-ку.

Бу гапларнинг ҳаммаси ҳар хил оҳангда, ҳар хил вазиятда айтилган бўлса-да, ҳеч бири юпантирувчан эмасди. Ҳар нима бўлганда ҳам тутак деганлари унчалик ёқимли нарса эмаслиги аён эди. Шунинг учун ҳам йўл мастери — боягиги қирғиз киши тутак ҳақида яна гапирганда ҳаммамиз ташвишланиб бир-биримизга қараб олдик. Чиндан ҳам ҳаммамизнинг рангимиз бироз қорайгандек, тўғрироғи унниққандек эди. Лекин начора. Модомики йўлга чиқилдими, қайтиш йўқ.

Қизилорт довони бизни хотиржамгина кутиб олди. Аммо биз унга унчалик хотиржам чиқиб боролмадик. Денгиз сатҳидан 4444 метр баландликда ётган довонга етганимизда машина инграб юборгандек бўлди. Шунда тутак касаллигини ўз бошимиздан кечирдик. Солижоннинг ҳам, дўстим Ғофуржоннинг ҳам юзи қорайиб кетган, гўё биров бўғаётгандек бўйин томирлари бўртиб чиққан эди. Бу пайтда киши кўнгилни эзувчи аллақандай ғашлик туйғусидан қутулолмайди. Юрагингиз тез ура бошлайди. Нафасингиз сиқилаверади. Хаёлингизга аллақандай даҳшатли ўйлар ёпирилиб келади.

Довон тугаши билан машина енгил тортгандек пастга шўнғиди. Олдинда қирқ чақиримча чўзилган каттакон водий ястаниб ётар эди.

Ҳали машина чўққига талпиниб инграётганида бу водийга тезроқ тушишни орзу қилувдик. Ҳамма нарса узоқдан яхши кўринади, деганлари рост экан. Маркансу водийсига тушишимиз билан ҳафсаламиз пир бўлди. Уни Қуюн водийси деб аташлари бежиз эмас экан. Чор атрофни тоғ-тошлар ўраб олган, бошингиз устида қум бўрони гувиллайди. Совуқ шамол эсади. Данакдек келадиган тошлар ғилдирак остидан отилиб, қуюнга айланади-ю, машина атрофида чарх уради. Ҳамон нафас етишмайди. Юрак гурсиллаб уради. Бошингиз сирқиллаб оғрийди. Энди биз бунга тутак сабабчи эканини, бу касаллик ҳаво сийраклигидан келиб чиқишини билиб олганмиз. Ўзимизга яраша тажрибамиз ҳам бор. Ҳадеб нафас сиқаверса пиёз чайнаймиз. Неча марта қайтарилган латифаларни айтиб, бир-биримизга далда берамиз. Аммо зум ўтмай яна ҳаммамиз жимиб қоламиз. Солижон рул чамбарагига пешонаси теккудай бўлиб мудрай бошлайди. Бу йўллардан кўп қатнаб тажриба орттирганига қарамай, тутак уни ҳам тинч қўймайди. Биз хавотирланиб унинг елкасига туртамиз. Бу ернинг ўз қоидаси бор: ухлаш мумкин эмас. Кислород меъёридан жуда кам бўлгани учун ухлаган одам оғир дард орттириб олиши мумкин.

— Солижон! Бунчалик қийналсангиз нима учун Ўшнинг ўзида ишлай қолмайсиз?

Солижон кўкарган лабларини буриб кулади.

— Машаққат билан топилган пул ҳалол бўлади-да.

Шундай қилиб яна суҳбат бошланади. Бир-биримизни чалғитиш учун ўтган-кетган гаплардан гаплашамиз. Иложи борича ташқарига қарамасликка ҳаракат қиламиз. Атрофни томоша қилган кишининг кўнгли ғаш тортади. Бу ер худди ой сатҳи манзарасига ўхшайди. На бирон томчи сув, на биронта дарахт, на биронта йилт этган кўкат бор! Тошлар ҳам худди ўчоқдан чиққандек аллақандай кўкимтир, усти кул билан қопланганга ўхшайди. Атроф совуқ. Бир лаҳза кабинадан тушсангиз шамолга чидай олмайсиз.

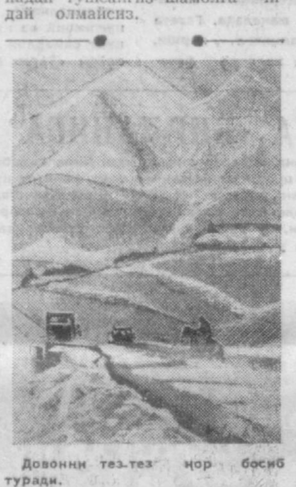

Довонни тез-тез қор босиб туради.

— Ҳозир бир нарсани ўйлаб кетдим, — дейди Ғофиржон кулиб. —Табиатнинг қадрини билмайдиган галварс одамларни олиб келиб шу ерга бир кеча-кундуз қўйиб кетсангиз нима бўларкин?..

Чиндан ҳам бу ерга бир марта келган одам табиатнинг қадрини тушунадиган бўлади.

— Қоракўлга яқин қолдик.— дейди Солижон ҳамон чарчоқдан мудраб бораркан. — Бир акахоним бор. Шуникида озроқ дам оламиз.

Худди унинг сўзларини тасдиқлагандек олисда сув ярақлаб кўринди. Яқин борганимизда кўлнинг бекорга шундай ном олмаганини пайқадик. Кўл суви қоп-қора эди.

Бу — дунёдаги энг баланд кўллардан бири. 3914 метр баландликда жойлашган. Кенглиги 23, узунлиги 33 километр. Суви шўр. Унда бирон жонзот яшамайди. Аммо кўлнинг атрофида қатор ўтовлар тизилишган .Бу ерга қуёнми, товуқми келтириб қўйиб юборса зум ўтмай халок бўлади. Ҳатто биянинг янги туғилган қулуни ҳам чидай олмайди. Қулунлаган биянинг ё ўзи ё қулуни нобуд бўлади. Аммо одам яшайди. Дунёда одамдан чидамлироқ нарса йўқ деганлари рост. Бу ерда яшаб ўрганган одамлар пастга тушишса, қийналиб қолишади. Ҳавонинг ортиқчалигидан нафаслари сиқилиб, дардга чалинишади.

Солижон бизни кенг бир уйга бошлаб кирди. Бу ерларда овқат яхши пишмаслигини билганимиз учун тирикчилигимизни йўлга чиқмасдан олдиноқ қилиб олгандик. (Овқат яхши пишмаслигининг боиси ҳам ҳавонинг сийраклиги. 60 градус иссиқликда сув қайнайверади-ю, гўшт пишмайди).

Солижоннинг акахони уйда йўқ экан. Унинг кулча юзли қизи Ойзода меҳмонларни тавозе билан кутиб олди. Бир чеккага тахлаб қўйилган қатор-қатор кўрпачалар, девордаги сўзаналар, тахланган китоблар, ана шу қизнинг қўли билан тартибга келтирилгани кўриниб турарди. Табиатнинг энг инжиқ жойида ҳам шундай гўзалликка интилиш кишининг қалбида илиқ ҳаяжон уйғотар эди.

— Мен Тошкентни жуда кўп эшитганман, — дейди Ойзода орзу тўла кўзлари чақнаб. Тошкентда ўқигим келади. Ҳозир шу ерда бошланғич синфга дарс беряпман.

Ойзоданинг тўққиз яшар укаси Тангриберген хона ўртасида гувиллаб ёнаётган чўян печкада дарров чой қайнатди. Худди катта одамлардек бир қўлини кўксига қўйиб, пиёлада чой узатди. Боланинг ҳаракатларида ҳам опасининг ўгитлари мана ман деб кўриниб турар эди. Мана шу бола, саратонда печка билан иситилаётган мана шу уй, мана шу қиз—қорликлардан баландда, булутлар орасида чақнаб турган чечакдек кишининг хаёлини ёритиб юборди...

— Ростимни айтсам, энг қийин довон энди келади,— деди Солижон яна йўлга чиққанимизда. Оқбайтал довони йўлимиздаги энг баланд тоғ. Унинг тепасига 4655 метр деб ёзиб қўйилган. Аслида у 5 километр келади. Бир замонлар шу довон устида қаттиқ жанг бўлган дейишади.

Солижон бизни овутиш учун бўлса керак, афсонасини бошлайди.

— Қадим замонларда бир мамлакатга душманлар ҳужум қилибди. Аммо босқинчилар енгилиб, уларнинг саркардаси ниятига етолмай тоғ-тош ошиб орқага қочибди. Ўз элини ҳимоя қилган мамлакат подшоси ғалабани нишонлаш учун сайл уюштирибди. Бундай қараса ёнида хотини йўқ эмиш. Шунда одамлар, душман саркардаси хотинингни олиб қочган дейишибди. Подшо алам устида душман саркардасини қувиб кетибди. Худди мана шу тоғ устида унга етиб олибди. Чиндан ҳам хотини оқ байтал миниб олиб, душман билан бирга кетаётган эмиш. Подшо ғазаб билан душманига ташланибди. Хотини эса унга ёрдам бериш ўрнига, душман билан қўшилиб, эрига ҳужум қилибди. Подшо шу ерда душманини ҳам, хотинини ҳам, миниб келган оқ байталини ҳам ўлдирган дейишади. Оқбайтал деган ном ўшандан қолган.

Солижон ўз афсонасидан ўзи таъсирланиб, бош чайқаб қўяди, бевафо хотинни боплаб сўкади. Машина эса ҳамон инграб олға интилади. Бир лаҳза тўхтаса, орқасига қараб чирпирак бўлиб кетиши аниқлигини сезганингиз учун юрагингиз зирқиллаб туради. Яна ўша даҳшат туйғуси илондек ўрмалаб вужудингизни сесқантиради. Тағин нафасингиз сиқиб, юрагингиз гурсиллаб ура бошлайди. Шерикларингизнинг ҳам, ўзингизнинг ҳам юзингиз қорайиб, бўғилиб кетаётганингизни ҳис қиласиз. Титроқ қўлларингиз билан пиёзнинг пўстини артиб чайнайсиз. Инсон ҳар қандай вазиятда ўзига далда топа олади. Шу топда сиз ҳам ўзингизга далда берасиз. Ахир мана шу йўлларни ҳам кимлардир қурган-ку. Мана шу йўллардан бир замонлар одамлар пиёда юришган, ҳозир ҳам ҳар куни шофёрлар ўтади-ку. Сенинг улардан қаеринг кам.

Ниҳоят довоннинг қир учига чиқасиз. Булутлар ҳам, қорлар ҳам пастда қолиб кетган. Бу ерда фақат тошлар-у, совуқ шамол салтанати ҳукмрон.

— Шу ерда бирпас тўхтасак майлими?

— Бўлмайди, — Солижон оғир-оғир бош чайқайди. — Мотор ўчиб қолса, кейин ўт олдириш қийин. Кўриб турибсиз, ҳаво сийрак. Баъзан зўр келганидан машинанинг ўқи ҳам синиб кетади. Бу ерда кескин ҳаракат қилиб бўлмайди. Одамнинг юраги ёрилиб кетиши мумкин.

На чора! Ўн беш йилдан буён бу йўллардан қатнайдиган шофер биздан кўра билимдонроқ бўлса керак. Ақлимиз етмаган нарсага аралашишимизнинг ҳожати йўқ.

Машина енгил тортиб пастга шўнғийди. Олисда болаларнинг пуфагидек рангсиз, нурсиз, ҳароратсиз қуёш ботиб боради. Атрофга бирдан қоронғилик тушади. Олис-олисларда Мурғоб посёлкасининг чироқлари кўринади. Машина ҳам манзилни пайқаган отдек илдамлашиб чироқлар томон талпинади.

(ДАВОМИ БОР).

Маркансу водийсида қум бўрони.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 19|IXда **Аяжонларим**, 20|IX да **Йўқолган узук.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 19|IX да **Қайнона.** 20|IX да **Навоий Астрободда.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — ИВАН АНИСИМОВ РАҲБАРЛИГИДАГИ ЎРГАТИЛГАН АЙИҚЛАР АТТРАКЦИОНИ (кеч соат 7 яримда).

КИНО

19 СЕНТЯБРДА
ҚИШКИ БИНОДА

Привалов миллионлари (2 серия) САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун).

Номаълум аёл — «ВОСТОК» (жуфт соатларда), НАВОИЙ номли (17.40, 19.30), «ЧАЙКА» (20.00), «МОСКВА» (20.30), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (18.00, 20.00).

Қизлар қасамёди — ҲАМЗА номли (тоқ соатларда).

Бошсиз чавандоз — «СПУТНИК», «КЎКЧА» (тоқ соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (21.45).

Қора бўри — «ДРУЖБА» «ВОСТОК» (тоқ соатларда), «ЧАЙКА» (18.00, 21.45).

Пойгачилар — «СПУТНИК» «ДРУЖБА» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (19.00, 22.30).

ЁЗГИ БИНОДА

Қора бўри — «ФЕСТИВАЛЬ», Бошсиз чавандоз — «ХИВА».

20 СЕНТЯБРДА
ҚИШКИ БИНОДА

Колонна — «ЎЗБЕКИСТОН» (10.00, 13.00, 16.00).

Бошсиз чавандоз (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 14.00, 18.00, 21.45). «ДРУЖБА» (11.00, 13.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00), «КЎКЧА», «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Номаълум аёл — НАВОИЙ номли (14.00, 16.00, 17.40, 19.30), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (18.00, 20.00), «ЧАЙКА» (16.00, 20.00), «ВОСТОК» (жуфт соатларда).

Привалов миллионлари (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Қора бўри — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ВОСТОК» (тоқ соатларда), «ЧАЙКА» (12.00, 14.00, 18.00, 21.45).

Пойгачилар — «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Қизлар қасамёди — ҲАМЗА номли (тоқ соатларда).

Фантомас (1-2-сериялари) — «МОСКВА» (10.00, 17.00).

ЁЗГИ БИНОДА

Қора бўри — «ФЕСТИВАЛЬ».

Бошсиз чавандоз (2 серия) — «ХИВА».

УЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ НАШРИЕТ, ПОЛИГРАФИЯ, ВА КИТОБ САВДОСИ ИШЛАРИ БУЙИЧА ДАВЛАТ КОМИТЕТИНИНГ УЗБЕКИСТОН КИТОБ САВДОСИ БИРЛАШМАСИГА

бирлашма аппаратида ишлаш учун катта ревизорлар, бирлашманинг область бошқармаларида ишлаш учун катта бухгалтерлар

КЕРАК

Иш ҳақи вақтбай — мукофотли.

УЗБЕКИСТОН КУРЛАР ЖАМИЯТИГА

Аппаратда ишлаш учун ишлаб чиқариш-техника бўлимининг инженери, товаровед, бухгалтер, катта бухгалтер-ревизор, молия бўлимининг бошлиғи, «Уйда ишлаш» ишлаб чиқариш корхонасининг экономисти, бош инженери; техника хавфсизлиги бўйича инженер

КЕРАК

Ҳар кварталда ойлик маошнинг 40 проценти миқдоригача прогрессивка тўланади.

Босмахонада ишлаш учун —бош инженер, линотипчи, ҳарф терувчилар, бухгалтерлар, омбор мудири, қоғоз кесувчилар;

Чўтка фабрикаси учун — технолог, техника контроли бўлимининг бошлиғи.

КЕРАК

«УЗСЕЛЬХОЗТЕХНИКА» БИРЛАШМАСИНИНГ РЕСПУБЛИКА БАЗАСИГА

электропогрузчик ҳайдовчилари (иш ҳақи — вақтбай-мукофотли), секретарь-машинистка, бухгалтерлар

КЕРАК

База ишга бориш ва ишдан қайтиш учун транспорт билан таъминлайди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР БАДИИЙ ФОНДИГА

катта бухгалтер, бухгалтер-ревизор, ишлаб чиқариш бошлиғи (керамика), **меҳнат бўйича инженерлар, секретарь-машинистка, омбор мудири, ёрдамчи ишчилар**

КЕРАК

«Узглавводстрой»

МОДДИЙ-ТЕХНИКА ТАЪМИНОТИ БОШҚАРМАСИГА

юкчилар (меҳнат ҳақи — ишбай), **товароведлар, упаковкачилар, автопогрузка ҳайдовчилари, шофёрлар**

КЕРАК

ТЕЛЬМАН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИГА

(Я. Колас кўчаси, 21-уй)

Чехословакиянинг «Луна-парк» аттракционида ишлаш учун кассирлар, контролёрлар ва тажрибали администратор

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР!

ОЛТИН КУЗ ФАСЛИ ҲАМ КИРИБ КЕЛДИ. ҲАВО ҲАМ БИР ОЗ СОВИЙ БОШЛАДИ. СИЗНИ ТОШКЕНТ МАРКАЗИЙ УНИВЕРМАГИНИНГ САВДО ЗАЛЛАРИГА ТАКЛИФ ЭТАМИЗ.

БУ ЕРДА КУЗГИ-ҚИШКИ МАВСУМГА МУЛЖАЛЛАНГАН БУЮМЛАРНИНГ БОЙ АССОРТИМЕНТИ МАВЖУД.

Магазинимизда сиз аёллар ва эркаклар учун энг сифатли газламалардан тикилган замонавий фасондаги пальтолари, бош кийимлари, газлама ва триносаж полотнодан тикилган костюмлари, шерсть ва бошқа газламалардан тикилган кўйлаклари, шимлари, сорочкалари, чарм пойафзали, галантерея ва маданий-маиший буюмларини харид қилишингиз мумкин. Савдо секцияларида малакали сотувчилар Сизга фойдали маслаҳат ва консультациялар берадилар.

МАРКАЗИЙ УНИВЕРМАГ СОАТ 9.00 ДАН 20.00 ГАЧА ИШЛАЙДИ.

ҲУРМАТЛИ ЭРКАКЛАР!

Ҳар куни эрталаб соқолларни яхшилаб олиб, тетик бўлиб, яхши кайфият яратишга нима етсин. Соқол олишда ҳар кимнинг ўз одати ва асбобга бўлган ўз талаби бор.

„ТАШПРОМТОРГ" МАГАЗИНЛАРИ

СИЗЛАРГА СОҚОЛ ОЛИШ УЧУН ДИДИНГИЗГА ЁҚАДИГАН ВА ТАЛАБЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ БЕРА ОЛАДИГАН ҲАР ХИЛ МАРКА ВА ФАСОНДАГИ АСБОБЛАРНИ

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

АЗИЗ ХОТИН-ҚИЗЛАР ЎЗЛАРИНГИЗНИНГ ЭНГ ЯҚИН КИШИЛАРИГА СОҚОЛ ОЛИШ АСБОБЛАРИНИ СОВҒА ҚИЛИШЛАРИ МУМКИН.

БУ СОВҒА КАТТА ҚИММАТГА ЭГА, ЧУНКИ, У ДОИМ ЗАРУРДИР.

МАГАЗИНЛАРИМИЗГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

«ТАШПРОМТОРГ»

ТЕЛЕВИЗОР

19 СЕНТЯБРЬ Чоршанба

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.20 Кўрсатувлар программаси. 18.25 Болалар учун мультфильм. 18.45 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). **Узбек тилида:** 19.00 Абдулла Қаҳҳор. «Аяжонларим». Ҳамза номли Давлат Академик драма театридан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида «Ахборот» информацион программаси. **Москва кўрсатади.** 21.30 Футбол бўйича УЕФА кубоги. **«Динамо»** (Тбилиси) — **«Славия»** (София). 22.15 «Вақт» информацион программаси. 22.45 Рангли телевидение. Футбол бўйича кубок эгаларининг кубоги учун. **«Торпедо»** (Москва) — **«Атлетика»** (Бильбао). В. И. Ленин номли Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. 00.15 Кўрсатувлар программаси. 00.20 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 16.10 Адабиёт бўйича ўқув кўрсатуви. 16.40 «Раксимонларнинг ҳаёт тарзи». 17.05 Кўрсатувлар программаси. 17.10 Янгиликлар. 17.20 Ўқувчилар учун рус тили бўйича биринчи тур олимпиадаси. 18.20 Спорт программаси. 19.40 Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 20.05 «Мамоқалдироқ». Бадиий фильм. **Тошкент кўрсатади.** 21.30 Фестиваль қатнашчилари билан учрашув (рус тилида). 22.30 «Ойдин кўл». Бадиий фильм (ўзбек тилида).

Учинчи программа. 10.00 дан Москва кўрсатади.

20 СЕНТЯБРЬ Пайшанба

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 12.35 Янгиликлар. 12.45 Ўқувчилар учун рус тили бўйича биринчи тур олимпиадаси. 13.45 «Сизнинг адресингиз». Бадиий фильм. 15.10 Рангли телевидение. «Гўзаллик конкурси». **Тошкент кўрсатади.** 18.00 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 18.05 Дўстлик экрани. «Олмота ва Тошкент мусобақалашадилар». **Узбек тилида:** 18.35 «Ёшлик» студияси кўрсатади. Комсомол зарбдор қурилишларида. Сирдарё ГРЭСи. 19.00 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). 19.15 **Фестиваль иштирокчилари билан учрашув. Москва кўрсатади.** 20.15 Миллионлар ленинча университети. **Тошкент кўрсатади. Узбек тилида:** 20.45 «Ёзувчи ва замон». 21.05 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 «Экран куйлари». **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади. Узбек тилида:** 22.30 Пахта терими кундалиги. 22.50 Пахтакорлар учун концерт.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. УҚУВ ПРОГРАММАСИ. Рус тилида: 11.30 Зоология. «Ўзбекистоннинг ўргимчаксимон ҳашоратлари». 12.00 «Олтинчи причалда». Телевизион ҳужжатли фильм. 12.25 Зоология. «Ўзбекистоннинг ўргимчаксимон ҳашоратлари» (ўзбек тилида). **Москва кўрсатади.** 15.35 Табиатшунослик бўйича ўқув кўрсатуви. 15.55 «Рус халқ эртаги». Адабиёт бўйича ўқув кўрсатуви. 16.30 Ҳужжатли фильмлар программаси. 17.45 Кўрсатувлар программаси. 17.50 Янгиликлар. 18.00 Рангли телевидение. Болалар учун мультфильмлар. 18.30 «Объектив». Фотосевувчилар, сизлар учун. 18.50 «Голубой огонёк» саҳифаларида. 19.30 «Имададдин Насимий». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. (Озарбайжон телефильм маҳсулоти). 19.45 Ўқувчилар учун. «Нептун» клуби совринн учун. **Тошкент кўрсатади. Узбек тилида:** 20.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Истиқбол эгалари» телевизион журнали. **Москва кўрсатади** 20.45 Ўтмиш киноленталари. «Коллеж регистратори». Бадиий фильм. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 «Беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили». (ўзбек тилида). **Москва кўрсатади.** 22.30 «Дўстларимиз табассуми». Кўрсатувни ёзувчи А. Алексин олиб боради. 23.15 Союзлар уйининг Колонна залидан санъат усталари концерти олиб кўрсатилади (ёзиб олинган). 00.10 Кўрсатувлар программаси.

Учинчи програма. 10.00 дан Тошкент кўрсатади.

ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЮРОСИ

экскурсоводлар тайёрлайдиган пуллик олти ойлик курсларга

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ ДАВОМ ЭТТИРАДИ

Курсларга олий маълумотлилар ва олий ўқув юртларининг юқори курс студентлари қабул қилинади.

МАШҒУЛОТЛАР 1 ОКТЯБРДАН БОШЛАНАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Т. Шевченко кўчаси, 44-уй, телефон 32-09-72.

«Главташкентстрой»нинг

КОММУНАЛ-ТУРАР ЖОЙ ХЎЖАЛИК БОШҚАРМАСИ

фойдаланилган металл караватларни, тўшакларни, ҳамда ПВЗО-8к типидаги электр соатларни арзон баҳоларда

ТАШКИЛОТЛАРГА СОТАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент-100, Краснодонский проезди, 6-уй, телефонлар: 55-03-76; 55-25-37.

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ГОРКОМА КП УЗБЕКИСТАНА И ТАШГОРСОВЕТА

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, ДЗЕРЖИНСКИЙ КУЧАСИ, 15-УЙ,

ИНДЕКС 64579. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р—04333. Нашр В—2283.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, Эълонлар бўлими—33-81-42.